

Kiárusítás:

Ewart-lánok, gall-lánok különböző méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart; Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/6

20 HP Fordson traktor, 30 HP Fordson traktor, 20 HP Cormick traktor, 16-18 HP új Fried-féle szivógáz-magánjáró, 11 13 HP húzószivógázmotor eladók; Kun Lajos vasárugyár, Miskolc. 525

Universal 3-vasú traktor-éke ötvásvú be-téttel majdnem új, alkalmi áron eladó; Úrményi Károly műszaki kereskedő, Budapest (Báthory-utca 7.) 2010/1

22/125 és 30/100 kettős vasszekrényes hengerek a barcsi henger-malomból kitűnő állapotban szállíthatók; Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/4

Traktor- autó-, motorhenger-északozások, főleg-gyártmányúak, főkezelő dugattyúgyűrű gyártása, dugattyúk, dugattyúcsapszegyek, hengervelek, hengervelek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzgép-hengerek fűrésze. Cséplőgépekhez szalma- és törekrázó tengelyek. Motorfőtengelyek; Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI, Teve ucca 33) 2034

Barnaszéngenerátorok szabadalmazott salaklevágó- és buktatórostélyal, üzemzavar kizárva. **Kátránykiválószítókat**, minden öntvényi külön is adók generátorokhoz. Készítik henger-fűrészeket, dugattyúkat, karikákat, gőzhengert helyszínen főrik. Mindennemű malmigép-vasalkatrészeket készítenek; Bartók György gépműhely, Budapest (XIII., Szegedi-út 48.) 2012

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántó-motor szakmába vágó összes alkatrészek készítése; Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.) 2041

Wörner szabadonlengő sík-daratisztítógépeket raktárról előnyös feltételekkel szállítunk; Jahn és Klein, Budapest (Váci-út 48.) 2008/1

Elektromotorok dinamók nagy vá-lasztékban, tekercselés, szerelés, cseréletek; Rymorz, Budapest (Váci út 50.) 2035

Függőleges kővő darálók használt állap-otban kaphatók; Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/1

Kettős daratisztítógépet rak-tárról szállít; Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Csigatriórt ha jól akar, „Spirál” védje-gyűt vegyen. Beszerelhető; Úrményi Károly cégnél, Buda-pest (V., Báthory-u. 7.) 2010

2/7 kombinált Ganz gyűrűs-kenésű hengerek eladó. Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia-utca 21.) 2006/6

Síkszíták szabadonlengők eladók; Kemény Manó, Budapest (V., Váci út 48/d. alatti telephén.) 2006/5

Darálóköveket és hámo-zógép-köveket legjobb kivitelben szállít; Varga Ottó Lajos csi-szolárugyár, Budapest (VI., Főveny-utca 89.) Tel.: 291-493 2003

Malommágneseket minden méretekben szállít; Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia ucca 21.) 2006/10

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása; Szabados, Budapest (V., Váci-út 18.) 130

Plombázófogók acél-, ólom- és azövetplombákhoz Szövetjelzőgépek.

Acél-, szalag- és azövetplombák Kalauzfogók. Hor-dólemezek. Kon-zervbontók. Takar-ékperselyek.

őzv. Ujagh Árpád Budapest, II, Bimbó út 17. Telefon: 1-544-26

ALKATRÉSZEK SZITÁRCSÁK
Ford és Fordsonhoz
LEGOLCSÓBBAN
WITTENBERGERNÉL
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM
Telefonszám: 115-459.
SPECIALIS JAVÍTÓMŰHELY

A valódi svájci
SZITASELYEM
Védjegy
DUFOR & Comp
100 év óta legjobban bevált
A selyem méterenkint fenti véd-jeggel van ellátva, mely véd-jegy garantálja a legnagyobb tartósságot, szítálóképességet és a nyílások egyenletességét.
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:
SCHWEIZ, SEIDENGAFABRIK A. G.
THAL (Schweiz)

Ugy cz előkelő, jóhírnevű, mint jó hírnévre szert lenni akaró cégek érdeke mindig hirdetni
Káros elvből nem hirdetni

A tenyészállatvásárra feljövő i. t. malomtulajdo-nos Urakat kérjük, szíveskedjenek meglátogatni!
Igen olcsó árban kaphatók:
22/50 Ganz dupla sima vasszekrényes-,
29/600, 29/800, 3/8, 21/a, 21 faszekrényes hengerek,
30/80, 25/80, 21/a tartalék hengerek,
Reform dupla daratisztítógépek 2x350, 2x300 mm,
Gazdasági 4 részű szabadonlengő síkszita,
Wörner 2 sz. Radikal hámozógép,
Grapel-féle keféscsiga,
„R. BE” tányéros felbontógépek, újabb típus,
Automatikus buzanedvesítőgép,
Irus-rendszerű daráló,
24 HP Wchanka nyersolajmotor, kitűnő állapotban, stb. stb.
RÁCZ ÁRMIN ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 7. TELEFONSZÁM: 118-698.

MARTA szabadonlengő síkszita hajtómű rászerezhető bármely kétszekrényes síkszítóra
Felvonó szimpla 120, 150, 160 mm csővel, dupla 120 mm csővel, Nemzeti gabonatisztítógép kombinált 1-es. kefével és triórral, Szelelő és osztályozógép bármilyen szemes termény részére, Tarár 2000 mm E. U. P. jegyű E. M. G. gyártm., Tarár 3-as szivó széllel, 800 mm, golyós csapággyazással, új, Tarár 1100 mm-es, gyűrűs csapággyazással, három alászertelt triórral, Gabona hámozógép Besser 3-as számú, golyós csapággyazással, Gabona hámozógép Feleki 2-es számú, golyós csapággyazással, Gabona hegyező- és hámozógép Amme Giesecke et Konigen gy. 3-as számú, Gabona hegyező- és hámozógép Irisz gy. 5-ös számú, Malomtriór 5-ös és 6-os számú, Daráló állóköves Kühne gy. 40 mm kövekkel, Malomkőjártat állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os, Ganz gy. 12-es szimpla faszekrényes 22/65-ös hengerek, Ganz gy. 22-es faszekrényes dupla hengerek, Ganz gy. 21-es faszekrényes dupla hengerek, zsirkenéssel, Ganz gy. 9/14-es faszekrényes dupla, rovátkolt 22/65-ös henger-szék, Ganz gy. 9/14-es faszekrényes dupla, sima 22/65-ös hengerek, Ganz gy. 31-es faszekrényes dupla 29/60-as hengerek, Ganz gy. 22/50-es dupla vasszekrényes hengerek, Simon Bühler Baumann gy. dupla 24/100-as vasszekrényes henger-szék. Szállítható dupla rovátkolt, dupla sima, vagy kombinált kivitelben, Daratisztítógép Reform dupla, golyós csapággyazással, 400 mm szítákkal, új, Rázószita 1x2 m hármasszítával, Kollerich gy., Radiálszita szimpla és dupla 2 m hosszúságban, Hasábszita vas villával 4,5 m hosszúságban, Centrifugálszita 2 m és 2,5 m hosszúságban, Síkszita kétszekrényes 36 drb 800x1600 mm keretekkel, MARTA, szabadonlengő meghajtó szerkezettel, vas fókerebben, új, Exhaustor turbó rendszer, golyós csapággyazással, 530 mm szárnyátm., Exhaustor E. M. G. gy. 800 mm szárnyátm. gyűrűs csapággyazással, Nyomó-porszűrő E. M. G. gy. 128 tömlővel, Szívó-porszűrő Seck gy. 4 drb 400 mm tömlővel, Ganz gy. hengerrovátkoló és csiszológép 1000 mm hengerekhez.
Kreiser Malomberendező Vállalat
K. i. t.,
Budapest, VI., Főthi-út 18 (a régi helyisége mellett),
Telefon: 291-691.

Vegyen vagy rendeljen sorsjegyet.
Töröknél
az új sorsjáték már **kedden,**
április 4-én kezdődik.
Egy sorsjeggyel szerencsés esetben
700.000 B
nyerhető.
Hivatalos sorsjeggyárak:
Egész P 28.- Fél P 14.-
Negyed P 7.- Nyolcad P 3.50
Török A. és Tsa
bankház rt.
Budapest, IV., Szervita-tér 3.
Sorsjegyrendelés lev. lapon, levélben vagy postautólevélben.

AKI NEM HIRDET,
AZT ELFELEJTIK!

„Takarékos mosógép”
100 kg. búzához kb. 30 liter víz

Önműködő gabonamérleg

Monarch-daráló

Automatikus gabona-nedvesítő

Tipp tányérfelbontó kétoldali golyós-csapággyazással

Álló liszt-keverő-gép

Gabona-mágnes

Napra-forgó-mag-hajaló-gép

Szab. „Rotor” hámozódob

Kemény Manó
műszaki üzlet
az összes malomipari gépek és eszközök beszerzési helye
Budapest, V., Akadémia-u. 21.

MAGYAR MALOMNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűvel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 5. SZ. I. EMELET 3.
TELEFONSZÁM: 118-489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekk száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált.

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Az Országos Malomszövetség tisztújító közgyűlése

Dr. Temesváry Imre marad az országos elnök, az ügyvezető-elnöki tisztséget nem föltik be. Önálló szakosztály alakul a felvidéki malmok részére

Amikor soraink napvilágot látnak, már folyni fog a magyar malomparlament közgyűlése. Az Országos Malomszövetségnek vidékről összesereglett tagjai tárgyalni fogják a malomipar állandó, égetően fontos kérdéseit. Tárgysorozaton szerepel a csuvarozás és cseretelepek ügye, a zártszám végrehajtása, a vámörlési díj és a lisztforgalmiadó-váltás. Állandóan visszatérő, megoldásra váró és nehezen megoldható kérdések mindezek. Ugyanakkor, amikor a malomipar újszólván egységesen küzd a csuvarozás és a cseretelepek ellen, még mindig vannak a malomiparnak olyan tagjai, akik igénybe veszik ezeket a káros és meg nem engedett versenyesszereket. Nagyon nehéz ebben a kérdésben rendet teremteni mindaddig, amíg maguk az érdekeltek nem jutnak más belátásra, amíg maguk az érdekeltek nem teszik meg a kezdeményező lépéseket ezeknek a túlhajtott versenyesszerekeknek a kiküszöbölésére. Az iparkamarai perek örvendetes eredményeiről tudomással bír az egész malomipar, s talán ezen az úton lehet rövidesen eljutni a csuvarozás kérdésének a rendezéséhez. Amikor az iparkamarai perekről beszélünk, fel kell említenünk a távozó ügyvezető-elnök lelkes buzgalmát, amellyel ezt a kérdést nemcsak napirendre hozta, hanem megfelelő eredményeket is produkált.

Ugyanakkor azonban elterelődött a figyelem a cseretelepek kérdéséről, amely pedig semmivel sem kisebb jelentőségű, sőt bizonyos vonatkozásokban veszedelmesebb a csuvarozásnál, mert sok helyen azt látjuk, hogy a csuvarozás a kismalmok védekező fegyvere a nagyobb malmok cseretelep-politikájával szemben. Különösen felütötte a fejét a cseretelepláz a visszacsatolt Felvidéken, ahol gombamódra keletkeznek a cseretelepek, s veszélyeztetik a malomipar békéjét.

Az Országos Malomszövetség új vezetőségétől odaadó, önzetlen és áldozatkész munkát vár a malomipar ebben a kérdésben is. Feltétlenül várja, hogy ugyanakkor, amikor a Szövetség hivatalosan harcol a cseretelep ellen, ne veszélyeztesse ennek a harcnak a komolyságát azzal, hogy tagjai — esetleg valamelyik vezetőségi tag — cseretelepeket tartanak fenn.

A vezetői állások betöltése, a tisztségek elvállalása ne jelentsen előnyt, hanem inkább áldozatokat.

A vámörlési díj rendezésére a mai gazdasági és politikai viszonyok mellett közeli kilátás nincsen, de ez nem jelenti azt, hogy abba kellene hagyni azt a szívós munkát, amelyet a Szövetség ebben a kérdésben folytatott, s amely elsősorban az örlési önköltség, helyesebben a termelési költség megállapítására irányult.

A lisztforgalmiadóváltásról köteteket lehetne írni. Nem akarunk nyitott kapukat döntgetni azzal, hogy olvasóinkat, a malomipar tagjait igyekezzünk meggyőzni a lisztforgalmiadóváltás antiszociális, káros, a malmok életét megbénító hatásairól, mert hiszen a malomipar minden egyes tagja legalább úgy tisztában van ezzel, mint mi. Tulajdonképpen nemcsak a lisztforgalmiadóváltás, hanem a mai egész rendszer, a malmok guzsbakötése az, aminek a káros hatását mindannyian érezzük. Nagyon alú országos propagandára volna ebben a kérdésben szükség. A közvélemény kellő

felvilágosítása talán segítséget nyújthatna és eredményt hozhatna ebben a nehéz kérdésben.

A malomipari zártszám végrehajtásának kérdését is tárgyalni fogja a közgyűlés. Nyilván meg kell mondanunk, hogy van ugyan zártszámrendelet, de nincs malomipari zártszám. Gombamódra szaporodnak a felesleges darálóüzemek, kivétel nincs, amit bizonyít az a körülmény, hogy a zártszám megjelenése után a Szövetség ügyvezető-elnökének és egyik társelnökének lakóhelyére adtak ki új darálóengedélyt. A rendelet helyes végrehajtása és egy megfelelő végrehajtási utasítás rendezheti ezt a ma még teljesen rendezetlen kérdést.

Az általános tisztújítás rendezni fogja a személyi kérdéseket is. A vezetőség helyes megválasztásától függ a Szövetség egész élete, annak eredményes munkássága, s ennek folytán az egész iparág sorsának kialakulása. Nagy megnyugvással vette tudomásul mindenki, hogy a Szövetség köztiszteltében álló elnöke, dr. Temesváry Imre országgyűlési képviselő továbbra is vállalja az országos elnöki tisztséget, továbbra is ugyanazzal a szeretettel és komoly szaktudással fogja irányítani a Szövetség ügyeit, mint eddig tette. Az országos elnököt a kiegészített és felfrissített társelnöki kar lesz hivatva támogatni felelősségteljes és nehéz munkájában. A magunk részéről leghelyesebbnek azt tartanánk, ha a társelnökök között fel lennének osztva a különböző munkakörök és munkacsoportok, s ekként a muna megoszlása mellett megoszlana a fele-

lősség is.

Az elmúlt években beigazolódott az, hogy a szövetségi ügyvezetés szétágazó munkáját, a szövetségi ügyek irányítását nem lehet vidékről elvégezni; nem lehet vidéken lakó egyik társelnököt sem ezzel a hatalmas munkával megterhelni. Ez a szempont is figyelembe jött akkor, amikor a jelölőbizottság egyelőre nem tartotta szükségesnek az ügyvezető-elnöki állás betöltését.

Értesülésünk szerint a kiküldött jelölőbizottság minden szempontot mérlegelt, amikor a jelölés nagy tapintatot igénylő munkáját teljes pártatlansággal elvégezte. Figyelemmel volt arra is, hogy az ország minden vidéke, minden malmi kategóriája megfelelő képviseletet nyerjen.

A visszacsatolt Felvidék és most már a visszacsatolt Kárpátalja malmainak is átmenetileg önálló szakosztályi életet kíván biztosítani a Szövetség akkor, amikor a felvidéki szakosztály megalakítását kívánja elhatározni. Nagyon sok speciális felvidéki kérdés rendezése és elintézése vár erre a szakosztályra. Rendkívüli fontosságot nyert ez a szakosztály azáltal, hogy az önálló felvidéki malomipari érdekképviselet megalakítási kísérletei eredménnyel nem jártak. Értesülésünk szerint mindezekig nem kapott és a jövőben sem fog kapni hatósági jóváhagyást a Felvidéki Kereskedelmi Malmok Egyesülete sem s úgy az ipariügyi, mint a felvidéki minisztériumnak az a kívánsága, hogy a felvidéki malmok az Országos Malomszövetség keretei között helyezkedjenek el.

A felvidéki szakosztály elnöke előreláthatólag Jókay Imre, fűri malomtulajdonos lesz, akit illetékes körök is a legszívesebben látnak a szakosztály élén.

Az Országos Malomszövetség közgyűléséről részletes tudósításunkat lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

A biztosítás gondjai

Írta: Tóth István malomigazgató.

— II. folytatás. —

A szaklap előző két példányának hasábjain megjelent leírásomban már ismerttettem azokat az általános tudnivalókat, amelyek a malomipar életében annyira fontos biztosítási kérdések szakszerű megoldásánál úgyszólván nélkülözhetetlenek, s mint ilyenek a biztosítás szakszerűségének alapját képezik.

Az említett leírásomban hat fejezetben előadtaknak: nevezetesen a biztosítási ajánlat helyes kitöltésének, a vagyontárgyak helyes értékbécselésének, az előbecslés alapján való biztosítás előnyeinek, a biztosítási díjak mérvének, az önkockázat jelentőségének — mint szakszerűségi követelményeknek — ismertetésével még nem ért véget azon tudnivalók sorozata, melyekkel részben mint további szakszerűségi, részben mint célszerűségi követelményekkel, a biztosítási szerződéskötések során számolnunk kell.

Ez alkalommal a biztosítások „Külön feltételeivel” és annak keretén belül főleg — a malmokra nézve különleges veszéllyel járó — az ú. n. „Anyagzáradék” kikötés lényegével kívánok foglalkozni.

„Külön feltételek”.

A biztosító társaságok a különböző kockázatok megvásárlásáról szóló szerződéseket — a szerződéskötések könnyebb és gyorsabb perfektuálása, az adminisztráció egyszerűsítése céljából — egy általánosan elfogadott, a biztosító intézetek állami felügyeleti hatósága által

jóváhagyott, egységes szövegezésű okirattal (ú. n. biztosítási kötvénnyel) foglalják írásba.

A biztosítási szerződés (a biztosítási kötvény) csak azokat az általános feltételeket és kikötéseket tartalmazza, amely minden biztosítási ágazatra nézve egyformán fennforognak és amelyeket egyébként a biztosítási törvény a biztosítások minden fajtájára nézve előír.

Minden biztosítónak jogában áll az egyes kockázatok megvásárlásánál olyan kikötéseket is alkalmazni — az általános kikötések, feltételektől eltérően — melyek szerint a biztosított-féltől, a kárviselési kötelezettség vállalása ellenében, külön rendszabályok betartását is megkívánja, vagyis a biztosító intézet a biztosított féllel minden kockázatra nézve más és más ilyen — a biztosított fél által betartandó — rendszabályok óvintézkedések alkalmazásában állapodhat meg.

A kockázatok, valamint a biztosítók által vállalt kötelezettségek különbözősége a biztosítási szerződésben mindmennyi olyan külön kikötések beiktatását tenné szükségessé, amelyek a szerződések áttekinthetőségét korlátoznák.

Azokat a különleges kikötéseket, amelyek egyes biztosításoknál szükségképpen a szerződő feleknek — az általános biztosítási feltételektől eltérő — különleges jogait és kötelezettségeit szabályozzák, a biztosító társaságok rendszerint a szerződés (a kötvény) mellékletében (külön feltételekben) foglalják össze.

A biztosítási szerződés mellékletében (kü-

lön feltételekben) foglalt megállapodások, kikötések éppen olyan jogérvényűek, mint magában a biztosítási szerződésben (kötvényben) szereplő bármely kikötés, tehát a biztosítás megkötésekor éppen olyan figyelmet igényelnek a „külön feltételek”-be foglalt megállapodások is.

A malmok biztosításánál rendszerint előforduló kikötések közül:

a) a *világításra* vonatkozó külön feltételek az ipartelep világításának körülményeit szabályozzák, beleértve természetesen a biztosított félnek a világítási eszközök karbantartására és ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségét is.

b) az *erős áramfejlesztéssel* foglalkozó, vagy felhasználásával dolgozó malomüzemekre nézve, ilyen külön kikötés szabályozza a biztosított félnek, a tűzveszélyesség szempontjából külön jelentőséggel bíró magasfeszültségű áramnak előállítására, szállítására, az energiaforrás és szállítóeszközök karbantartása és ellenőrzése körüli teendőit.

c) az *őrzésre* vonatkozó külön feltételek szabályozzák azokat a kötelezettségeket, amelyek a biztosított felet saját vagyontárgyainak őrzésére és ezáltal a tűzveszély lehetőség-szerinti elhárítására kötelezik.

d) az *előbecslési záradék* tartalmazza a biztosító és biztosított fél között létrejött azon megállapodást, mely szerint a biztosítási szerződésben biztosított vagyontárgyak mennyiségi és értékbeli elszámolásának alapját az előbecslés képezi.

e) a *robbanás* okozta károk megtérítésére vonatkozó külön feltételek tartalmazzák mindazokat az előírásokat, amelyeket a biztosított fél a robbanások eshetőségeinek kizárása érdekében követni tartozik stb.,

f) a *szívógázmotorok* kezelésére vonatkozó külön feltételek írják elő mindazon teendőket, amelyeket a biztosított fél a vagyontárgya megrongálódását, tönkremenetelét elhárítandó, preventív intézkedések formájában teljesíteni köteles.

g) az *önműködő tűzvédelmi* (zuhany) berendezések alkalmazására vonatkozó külön feltételek szabályozzák a biztosított félnek a berendezés állandó üzemképes karban való tartására és az állandó üzemképesség rendszeres ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségeit.

Mindezek, valamint az itt fel nem sorolt „Külön feltételek” természetesen a biztosított fél külön kötelezettségein, teendőin kívül tartalmazzák mindazon következményeket is, melyek a külön feltételek be nem tartása esetére a biztosított felet terhelik, illetve mindazon jogokat is, amelyekkel a biztosító ilyen esetben élhet.

Tudatosan hagytam végsőnek a biztosítók által a malombiztosításoknál rendszerint alkalmazott külön feltételek sorozatából az „Anyagzáradék” címen ismeretes külön feltételeket, mert mindmennyi külön feltétel közül az anyagzáradék kikötései azok, amelyek a malmokra nézve legsúlyosabbak és legveszélyesebbek. Ezért szükségét látom, hogy ennek külön fejezetet szenteljek.

Anyagzáradék.

A biztosító társaságok elbírálásában a malombiztosítások a legveszélyesebb kockázatok csoportjába tartoznak, amelynek szerintiük a tüzeset bekövetkezése a legesélyesebb gondatlanság okaiból is előállhat. Következésképpen szerintiük a malmoknak meggyújtása sem ütközik különösebb nehézségekbe. A biztosító társaságok azt az elvet, hogy a biztosított fél mindaddig rosszhiszeműnek minősül, amíg ennek ellenkezőjét be nem bizonyítja, a malmokra különösképpen vonatkoztatják és a malomtüzek nagyrésztében feltételezik a biztosított fél rosszhiszemű közreműködését is.

A malom-felgyújtások veszélye ellen azután

radikálisan védekeznek is az intézetek — még a jóhiszeműséget régen igazoló félle szemben is — amikor a díjfizetési kötelezettségeken felül a biztosított félre olyan súlyos feltételeket is rónak, amelyeknek vállalásával egyrészt közérdek-ellenesen korlátozzák a kárbiztosítás útján felszabaduló tőke mozgási szabadságát, másrészt pedig, maga a biztosított fél válik biztosítótá.

Az *anyagzáradékok* ugyanis a biztosított felet a leégett malomnak ugyanazon helyen, záros határidőn belül való felépítésére, üzembehelyezésére kötelezik, még pedig olyformán, hogy ezen kötelezettség nem teljesítése esetére a biztosított félnek a tényleges kár megtérítése iránti igénye elenyészik, csupán az „anyagérték” megtérítésére tarthat számot.

A biztosított felek közül kevesen ismerik az anyagzáradék feltételeinek fentvázolt lényegét és így még kevesebben tudják azt, hogy az anyagzáradék nem más, mint egy büntető szankciókkal bekeretezett erkölcsi bizonyítvány, amely szerint a biztosító társaság mindazon malmokat, amelyeknél az anyagzáradék külön feltételeket alkalmazza, nemcsak a tűzkárveszély köteles elhárítása tekintetében tartja megbízhatatlannak, hanem még azt is feltételezi, hogy a biztosított fél a tűzkár felidézésénél általában közre is működik.

Az „anyagzáradék külön feltételek” első látásra és egymagában véve nem is árulják el azokat a veszélyeket, amelyeket lényegében tartalmaz. A biztosított fél a biztosítás megkötésekor általában jóhiszemű üzletfélként csupán a tényleges kárának megtérítési kötelezettségét kívánja áthárítani a biztosítóra és korántsem szándékozik a biztosításból hasznot húzni, vagy még inkább a kár bekövetkezését előidézni, tehát nyugodtan vállalja azt az egészen enyhén hangzó kötelezettséget, hogy a malmát a tűzkár bekövetkezése esetén ugyanott, ugyanolyan módon helyreállítani, felépíteni tartozik s egy pillanatra sem gondol arra, hogy az a kötelezettség, amit malmának újraépítése tekintetében vállalt, már a vállalat első pillanatában *teljesíthetetlen*, abból, amit maga a biztosítás ehhez nyújt.

A biztosítás elve maga kizárja, hogy a biztosításból — nagyon helyesen — bárkinek is haszna lehessen, abból mindenki csak és legfeljebb a tényleges kárának megtérülésére számíthat, s a biztosított félnek mindezen felüli szándéka, vagy csak reménye is már erkölestelen. Ugyanakkor azonban sajnos nem minősül erkölestelennek olyan kikötés alkalmazása, amelyről a biztosító mint egyik szerződő fél már eleve tudja, hogy szerződőtársa részéről teljesíthetetlen és amely kikötés csak azért válhat szerződéssé, mert a biztosított fél az anyagzáradék-kikötés lényegét illetően tájékozatlan, vagy mert a kartel hatalmának ki van szolgáltatva. Ilyen kikötés alkalmazása kellő erkölcsi alappal csak akkor bírna, ha megállapítható volna és megállapítást is nyerne — már a szerződéskötés alkalmával — hogy a leégett malmot abból az összegből, amelyet a biztosító intézet kártérítésként kifizet, fel is lehet építeni.

Amde, ha figyelembe vesszük, hogy a bizto-

sított vagyontárgyak értékelésénél a legtöbb szerződésben fennálló értékelőtőlódások, alábiztosítottágok már eleve kizárják, hogy a biztosított fél tényleges kára egészben megtérüljön, másrészt pedig, ha tekintetbe vesszük, hogy a biztosító társaságok egyidejűleg még azt is feltételként szabják, hogy a biztosított fél a biztosításban maga is — mint biztosító — bizonyos arányban részt vegyen, *önkockázatot vállaljon*, nyilvánvaló, hogy a biztosított fél a tűzkár következtében előállott tényleges kárának legjobb esetben is csak mintegy 60—70 százalékát kaphatja meg. Már pedig ebből előreláthatólag a tényleges kárt ugyanolyan módon helyreállítani, malmát üzembehelyezni képtelen.

Az anyagzáradék feltételek további alkalmazásának tehát sem jogi, sem erkölcsi alapja nincs. Nincs pedig azért, mert amiképpen egyrészt a biztosított felet a teljesíthetetlen felépítési kötelezettséggel az anyagi romlásba sodorja, másrésztől ugyanakkor a biztosító intézetet jogtalan anyagi előnyhöz juttatja, amikor jogot ad a biztosítónak, hogy a — biztosított fél által teljesített díjfizetéssel megváltott — tényleges kárösszeg és a biztosított felet ily esetben „megillető” anyagérték közötti különbözetet magának megtarthassa.

De továbbmenőleg az új malmi zártszámrendelet — amely malmok építését engedélyhez köti, korlátozza — a biztosításokban előforduló anyagzáradék külön feltételeket a biztosított félre nézve nemcsak súlyosabbá, hanem egyenesen elviselhetetlenné tette.

Nyilvánvaló, hogy a malmi zártszámrendelet a m. kir. kormány böles intézkedése azért léptette életbe, hogy az egyébként is túlméretezett malomipar újabb malomegységekkel való terjeszkedése megakadályoztassék, illetve malom csak ott és akkor épülhessen, ahol és amikor annak felépítése közérdekből kívánatos. Közérdek fennforgása nélkül malom építésére engedélyt kapni minden valószínűség szerint lehetetlen és éppen úgy nem lehet engedélyt nyerni arra sem, hogy egy leégett malom újjáépíttessék, ha annak felépítését közérdek nem indokolja.

A biztosított fél eszerint ki van téve annak a veszélynek, hogy leégett malmának újjáépítését — hiszen nem indokolja közérdek pl. egy olyan helyen leégett malom felépítését, amely városban még másik három malom szolgálja a közellátást — engedély hiányában, törvényes akadályok miatt képtelen teljesíteni és így önhibáján kívül a biztosító társasággal szemben vállalt azon kötelezettségének sem tud eleget tenni, hogy malmát ugyanazon helyen, ugyanolyan módon, záros határidőn belül felépítse. Ez esetben szerződésszegésének egyenes következménye pedig az, hogy a biztosító társaságtól tényleges kárának megtérítését nem követelheti, *csupán az ú. n. anyagérték megtérítésére tarthat igényt*, jöllehet a biztosítás díját — a vagyontárgyak teljes értékének biztosítása után — évtizedekig fizette és ezzel a tényleges kárának megtérítését megváltotta.

A kárt szenvedett biztosított tárgyaknak „anyagértéke” pedig nem más, mint a vagyontárgyaknak a bontási, leszerelési, szállítási és beraktározási költségekkel kibebírt azon értéke, amelyért a nyilvánvalóan használt (ócska) vagyontárgyak a káreset napján, de a káreset bekövetkezése előtti állapotban a legközelebbi vasuti állomáson kocsiba rakva értékesíthetők lettek volna. Azzal pedig még a nem szakértők is igazán tisztában vannak, hogy egy megszünt üzemnek leszerelt, használt gépeinek és berendezési tárgyainak értékesíthetési lehetősége azt az árat jelenti, amit egyszerűen „ócskavas” elnevezés alatt értenek. Az anyagértéknek az ócskavas-értékkel való azonossága különösen fennáll a malombiztosítások esetében, ahol a biztosítás tárgyát a biztosított összeg mintegy harminc százaléka erejéig éppen azok a szállítási, szerelési, üzembehelyezési és

Sárospataki kovamalomkő

nyolc évtizede fogalomként vált a magyar molnárság körében.

Illet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni.

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Árajánlatot küld:

SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁR EGYLET
SÁROSPATAK (ZEMPLENMEGYE)
vagy a vezérképviselőt:

HÖFER műszaki olaj és villamosságkft.
Budapest, VII., Király-utca 55. sz.

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI Kereskedők **Budapest,**

V., ALKOTMANY-UTCA 27. SZÁM
Tel: 1-180-53, 1-196-86. Sörgélm: Kartalok Budapest
Fióküzlet: Szombathely, Március 18.-tér 18. sz.

Ha jóf akar, **DUFOR** selymeif vegyen!

a legtöbb
sok, alábiz-
hogy a biz-
n megtérül-
be vesszük,
előleg meg
biztosított
biztosító —
nkockázatot
sított fél a
loges kárá-
y 60—70 szá-
bból előre-
yan módon
vezetni kép-

zártszám-
ngedélyhez
előforduló
biztosított
nem egye-

számrende-
edése azért
is túlmé-
regekkel való
illetve ma-
hol és ami-
kivánatos.
a építésére
ég szerint
engedélyt
alom ujjá-
érdek nem

éve annak
k ujjáépít-
és pl. egy
sét, amely
szolgálja a
törvényes
és így ön-
l szemben
tudt eleget
n, ugyan-
felépítse.
nes követ-
ársaságtól
övetelheti,
ésére tart-
t — a va-
tása után
ges kárá-

rgyaknak
a vagyon-
állítási és
ett azon
használt
oján, de a
a legkö-
va értéke-
ég a nem
hogy egy
gépeinek
tési lehe-
gszerűen
z anyag-
zonossága
ok eseté-
sított ösz-
ég éppen
vezési és

beőrlési költségek képezik, amelyek az ú. n. anyagérték kiszámításánál kártérítés tárgyául nem szolgálnak.

A biztosított fél a malombiztosítások mai helyzetében tehát tulajdonképpen azért fizeti — vagyontárgyainak tényleges értékét megközelítő összegű biztosítása után — az ezrekre menő, évenként rendszeresen ismétlődő biztosítási díjat, hogy tűzkár esetén, ennél alig valamivel több, vagy sok esetben még ezt el sem érő összegű olyan kártérítésben legyen része, amely az ócskavas-értékkel egyenlő. Ezidő szerint ugyanis minden körülmények között csak az ú. n. anyagérték (ócskavas-érték) megtérítésére tarthat igényt a biztosított fél, mert az anyagzáradéknak nevezett külön feltételek kikötései mindenképpen érvényesülnek. Tehát akár azon okból nem tudja a biztosított fél malmát helyreállítani, üzembehelyezni, mert arra a vagyontárgyak aláértékeltisége és az önkockázat következtében esőkenő kártérítési összeg nem nyújt fedezetet, akár pedig azon okból, hogy a malmi zártszám-rendelet folytán, a felépítés törvényes akadályokba ütközik, a biztosítóval szemben vállalt felépítési kötelezettségnek végeredményben eleget nem tett.

Azt, hogy a zártszám-rendelet és a biztosított fél által vállalt felépítési kötelezettség egymással szöges ellentétben áll, a biztosító társaságok és a biztosított felek egyaránt tisztán látják, de amíg a biztosított fél, aki szigorú szerződést köt, tehetetlen, addig a biztosító társaságok egyáltalán nem tartják szükségesnek, hogy a szerződésnek ezen törvényellenessé vált kikötésén változtassanak. Igaz, hogy a zártszám-rendelet következtében megváltozott jogi helyzet tisztázása nem is a biztosítóknak áll érdekében, hiszen nekik a kár bekövetkezőkor is módjukban áll, még hozzá egyoldalúan mérlegelni, hogy a malomfelépítési kötelezettségnek — a rendeletszabta törvényes akadályok miatt — eleget tenni nem tudó felet milyermű kártérítésben részesítsék, azonban annál inkább érdeke a kérdés tisztázása a biztosított félnek, aki mai helyzetében kárigényét csak az intézet méltányosságára, vagy egy roszsz-kilátásokkal kecsegtető perre építheti.

A biztosító társaságok részéről — de bizonyára csak felelőtlen közegeiktől — többoldalról elhangzott az a megállapítás, hogy a malmi zártszám-rendelet nem korlátozza, nem köti engedélyhez a leégett malmok felépítését, mert a rendelet szerint minden leállt malom két éven belül engedély nélkül újra üzembehelyezhető és ezért a biztosított felek által vállalt felépítési kötelezettségek teljesítésének szerintük nincsen törvényes akadály. De, ha a rendelet szövegének másként történő értelmezése során a felépítés törvényes akadályokba ütközne is, a bíróság a tényleges kár megtérítését feltétlenül megítéli, mert a biztosított fél a felépítési kötelezettségnek önhibáján kívül nem tudna eleget tenni.

Valószínű, hogy a bíróság a tényleges kár megtérítésére kötelezné is a biztosító intézeteket, amikor a biztosított fél önhibáján kívül nem tud eleget tenni a vállalt felépítési köte-

lezettségnek, de szerintem a biztosított félre nézve ilyen méltányos bírói döntés csak azon biztosítások eseteiben várható, ahol a biztosított fél igazolni tudja, hogy a felépítési kötelezettség vállalásakor nem volt és nem lehetett tudatában annak, hogy a felépítést illetően vállalt kötelezettségének teljesítése törvényes akadályokba ütközik. Ezzel szemben azonban olyan biztosításoknál, ahol éppen a biztosító intézet tudja bizonyítani, hogy a biztosított fél tudván tudta, hogy a leégett malmok felépítése engedélyhez van kötve, tehát törvényes akadályokba is ütközhet, annak dacára önként vállalta a felépítési kötelezettséget, elképzelni is nehéz volna olyan bírói ítéletet, amely a biztosító intézetet mégis szerződésellenesen a teljes kár megtérítésére kötelezné.

Anélkül, hogy a biztosító társaságok neves jogásaival vitába akarnék szállni, nem oszthatom azt a megállapítást sem, hogy a leégett malmok felépítése nem volna engedélyhez kötve, mert ilyenértelmű intézkedést a rendelet

egyáltalán nem tartalmaz, sőt ilyenre még következtetni sem enged. Azt az érvet is, hogy minden leállt malom két éven belül engedély nélkül újra üzembe helyezhető, megfordíthatjuk és talán helyesebben értelmezhetjük úgyis, hogy ha két évi üzemszünetelés után még a meglevő, üzemképes malmok újbóli üzembehelyezése is engedélyhez van kötve, még inkább engedélyhez van kötve a meg nem levő, leégett, üzemképtelen malmok ujjáépítése.

Allítom tehát, hogy a leégett malmok ujjáépítése törvényes akadályokba ütközik és a malmi zártszám-rendelet intenciójának megfelelően kell is hogy ütközzön.

Az elmondottakkal csak rámutatni kívántam, hogy e kérdésben a vitáknak bőséges tere nyílik. A biztosított félnek azonban nem vitákra és még kevésbé a vitákat követő pereskedésre, hanem a kérdés előzetes tisztázására van szüksége, saját jól felfogott érdekében.

(Következő számunkban folytatjuk).

A szitaselymek készítése és használata

Az a szerep, amely a szitaselymeknek a malomiparban jutott, érdemessé teszi arra, hogy készítésének történetét a molnártársadalom megismerje.

Liszt szitalására alkalmas szövetet a rómaiak lőszörből készítették. A középkor végén Hollandiában szitaszöveteket gyapjuból állítottak elő. A malomipar fejlődésével természetesen ez a gyapjuszövet már nem felelt meg a követelményeknek, így a XIX. század elején Hollandiában a gyapjuszöveteket selyemszövetekkel cserélték fel, amelyek „Seidenbeuteluch” név alatt kerültek forgalomba.

A holland selyemszövet gyártás Svájcba terelődött át a selyemszövet gyártás Svájcba Dufour Péter útján, aki 1833-ban a Bódeni-tó vidékén fekvő és megfelelő éghajlati viszonyokkal bíró Thal községben alapította meg az első svájci selyemszövő üzemét. Később más selyemszövő üzem alapítások is történtek, de ez az ipar mégis csak a Bódeni-tó körül, a St.-Gallen-i és Appenzell-i hegyvidéken tudott fennmaradni.

Mintegy 75 évvel később a Dufour-cég a Hohl és Társa ugyancsak Thal mellett alakult selyemszövő céggel „Svájci Szitaselyemgyár R. T. Thal” név alatt egyesült, de még ma is forgalomba hozza mindkét, minőségre nézve egyforma selyemszövetet. A zürichi gyárak selymeit ugyancsak az appenzelli dombvidéken szövik.

Egy évszázad alatt a malomipari követelményeknek megfelelően természetesen átalakult maga a gyártási rendszer is, a szövési mód, a szövésre szolgáló anyag kikészítésének rendje, de megváltozott a selyemzacszövet neve is, „Seidenbeuteluch”-ból „Seidengaze” („szitaselyem”) lett.

A szitaselyemgyártás a „gaze” kifejezés alatt olyan szövetet ért, amelyben a lánoszálak az ezek között átfutó szákkal, az ú. n. vetülék szákkal úgy keresztveződnek, hogy együtt egy erős, szálaiban rögzített szövet képződik, ahol a szálak nem toldódnak el, a szálak közötti nyílások méreteiket nem változtathatják.

A szitaselyemgyártáshoz szükséges selyemfonalak kiválasztása egyik legfontosabb teendője a gyártásnak, mert erre a célra csak a legkiválóbb anyag alkalmas.

Különös véletlen, hogy a nyersanyagot a világ egyik legalacsonyabbrendű állatkája, a selyemhernyó szolgáltatja.

A selyemnyersanyag kiválasztása külön szakértőket igényel, mert csak az egészséges hibátlan fehér selyemgubó anyaga felel meg a gyártásnak. A bizonyos idő múlva degenerált selyemhernyók gubói gondosan külön választatnak. Az elsőrendű szitaselyem előállításához szükséges nyersanyag folytonosan fel-felújítandó, illetve változtatandó, mert csak így tudja a gyár az állandó jó minőségű, egyenletes és minden tekintetben kifogástalan selyemszövetet biztosítani.

A petét mesterséges úton tenyészítik, áprilisig hideg raktárban tartják, májusban melegebb helyiségekben keltetik, majd a kikeltetés után az apró, alig látható hernyókat teljes nagyságuknak eléréséig a nálunk is ismert perfa-lévellel táplálják. A hernyók júniusban már megkezdik gubószövésüket, amely 6—8 napig tart. A gubók még a bennük lévő és hernyóból keletkező bálnak élő állapotában kerülnek piacra, de a selyemszálaknak legombolyítása előtt a bábót a gubónak meleg hőfokon tartásával elpusztítják. A gubóról lefejtett selymet fonálcérváná sodorják a kívánt célnak megfelelő vastagságokban. Az ilyen sodrott selyemszál tekerésekben és bálákban kerül a svájci gyárakba.

A gyártási titok egyik legfontosabbika a selyemszálak sodrása és felcsavarása lévén, ezt a műveletet a gyárak gondosan őrzik. A nyers selyemfonál részint párjával, részint három-négy, esetleg több fonál összesodrásával lesz egy fonállá, mégpedig olyan fonállá, amelynek keresztmetszete teljesen kör alakú. Csak a kör alakú keresztmetszetű fonálból készült selyemszövetek biztosítják a szitaselymek jó átejtőképességét.

Maga a szövés fáradságos kézimunka, amely a cérvázott és orsókra felcsavart selyemnek fölvetésével, ú. n. szálelrendezéssel kezdődik és az ú. n. szálfésű kézzel való pontos szabályozásával, a szálak egyenletes hurkolásával megy végbe.

Alapos és költséges kísérletek dacára sem sikerült a szitaselymet mechanikai úton a kéziszővésű selyemszövet minőségét megközelítő minőségben előállítani.

A szitaselyem a légköri nedvességre igen érzékeny és ezért a gyártása helyéhez van kötve, ami már abban is kifejezésre jut, hogy maga a szövés nem gyárhelyiségekben, hanem hegyoldalokba épített házak megfelelő nedvességi

WOLFNER
GÉPSZÍJ
VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

fokon tartható pincében történik. A levegőnek kedvezőtlen nedvességi időszakában a szövés még ezen pincékben is szünetel a kedvező időjárás beálltáig.

A szövés a legszigorúbb ellenőrzés alatt történik, a kész anyag többszörös vizsgálat alá van vetve és a hibás szövet nem kerül forgalomba.

A hibátlan selyemszövet azután kikészítésre, csinosításra és appetálásra kerül. Ennek során a szöveten lévő tisztátalanságokat eltávolítják, meleg vízzel, puha szivacsok segítségével lemossák és teljesen tiszta szítaselymet rá-mákra feszítve lassan kiszáritják, majd szárazon feltekereslik.

A malomipari kívánalmaknak megfelelően a gyárak többféle minőségű szítaselymet állítanak elő. A prima x-jelzésű minőségeket a gyár cilinderek selyemnek, a double extra xx és a triple extra xxx minőségeket a gyár centrifugál és síkszítaselymeknek nevezi. Ezenkívül készítenek erős extra és triple extra daraselymeket.

A kiváló minőségű svájci szítaselymek ezidőszerint magas értéke természetesen magával hozta az utánzás veszélyét is. Kevésbé gyakorlott szem az utánzatokat rendkívül nehezen tudja megkülönböztetni a valódi svájci selymektől, csak a használatban észleli a kettő közötti eltéréseket.

A legjobb szítaselymek is gondos kezelést igényelnek, úgy a gyár, mint a lerakatok és a fogyasztók részéről is. Feltekereselt állapotban sokkal könnyebben megóvható, mint összehajtogatott, mégis vannak fogyasztók, akik összehajtogatott állapotban kívánják a selyem szállítását, pedig a selyemnek feltekereselt állapotban való tartása mondhatni: az első gondos kezelés.

A használatban a legtöbb gondot a selyem felfeszítése kívánja. Ugy a túlfeszítés, mint a laza felhúzás káros következményekkel jár a selyem élettartamára és munkaképességére.

Nem kevésbé fontos követelmény az is, hogy a szita örleménnyel túl ne terheltesse, de viszont üresen se járjon.

A nedves és meleg örlemény szintén roppant káros befolyással van a szítaselyemre, ezért az örleményt mielőtt a szitára kerül, ventilálni, lehűteni szokták, mert egyébként — különösen, ha a gabona az örles alatt erős nedvesítést nyer — a liszt a szítaselymet betapasztja. Az ilyen szita-betapadások gyakoribb lekefélt igényelnek s a kefélt hátrányosan befolyásolja a selyem élettartamát.

A selyemnek kretával való megjelölése szintén ártalmas.

Egyes megfigyelések szerint a selymek gyorsabb elhasználódásnak ott vannak kitéve, ahol az általuk leszítalendő anyag éles. Precíz megállapítani nehéz volna, hogy a selyem melyik rendszerénél van jobban igénybe véve, mert ez mindig apró adottságoktól függ.

A magyar gyártmányú szíták, amelyek a lisztet száz százalékgig kiszítálják, dacára annak, hogy tisztító búzával dolgoznak, kevesebb selyemfogyasztást igényelnek, mint a német keferendszerű szíták, amelyeknél a kefe bármily okból leendő elakadása a selyem elhasználódását intenzívebbé teszi.

A gyárak kétféle osztályozású selymet különböztetnek meg, mégpedig: az egész szítaszöveteket (Ganzgaze), amelyek keretébe az összes daraselymek és a lisztiselymek 8-as számig tartoznak, másrészt pedig a félszítaszöveteket (Halbgaze), amelyek keretébe a 9-es számú és ennél sürűbb lisztiselymek tartoznak. Az előbbi kategóriába tartozó selymek minden egyes felvetett szála csavart és dupla, az utóbbi kategóriába tartozónál pedig csak minden második szál ilyen.

Minden minőségnek és számnak más a lyukbőség (hurokbőség, „Maschenweite“). A prima és xx-minőségű selymek ugyanazon számánál a fonálszám egyforma, de a xxx-minőségű selymek fonálszámától eltérő. Így pl. a 10-es számú xxx-minőségű selymeknek 10 milliméterenként 38% fonálszáma van, vagyis ugyanannyi, mint a xx vagy prima minőségű selyemből a 9-es számúnak. Ugyanígy a többi számoknál is a xxx-minőségű selymeknek fonálszáma ugyanannyi, mint az egy számmal alacsonyabb xx vagy prima minőségű selymeknek.

A svájci szítaselyem fonalainak olvasása mindenkor centiméterekben történik, tehát ahhoz centiméter számlóval kell használni (tehát nem coll számlóval).

A szítaselymek minőségére azok súlyából is következtetni lehet, a prima minőség a legkönnyebb és a xxx-minőség a legnehezebb lévén. A hazai nagy malmok abból a feltevésből kiindulva, hogy a vékonyabbszálú selyem élesebb leszítalást ad és nagyobb szítálfelületet biztosít, inkább a prima és xx-minőségeket, míg a kisebb malmok egyéni elbírálás alapján a nehezebb selymeket használják. Az a feltevés, hogy a selyemfonalak az örlemény nedvességének és hőfokának átvételénél a vastagabb szálú (xxx) selymeknél jobban megduzzadnak, — kézenfekvő. Tény azonban, hogy a xx minőségű selymek fonalai 20%-kal erősebbek, mint a prima selymek fonalai, míg a xxx-selymek fonalai 10%-kal erősebbek a xx-minőségű selymek fonalainál.

A svájci szítaselymgárak által készített selyemszövetek pontos szállításiértékű tettek lehetővé a tökéletes dara és liszt osztályozását és ezzel együtt a magasörlés mai kifejlődését, miéртis azt hiszem, hogy az olvasónak a szítaselymekről elmondottakkal szolgálatot tettem.

Közi: Zoltán Zsigmond,
a m. kir. statisztikai értékmegállapító bizottság szítaselymszakértője.

Elindult a falu a város felé

— A budapesti mezőgazdasági kiállítás és a lovassportesemények programja. — Közlekedési tájékoztató. —

A mezőgazdasági kiállításra már megérkeztek hosszú vonatsorokban a magyar agrárkinészek a fővárosba. Szakszerű elrendezésük, az állatoknak az istállóban való elhelyezése is megtörtént, hogy a százezernyi érdeklődő előtt bizonyítsák a magyar gazdák termelő munkájának nagy jelentőségét és bemutassák páratlanul szép eredményeit. Március 29-én nyitlak meg az ezévi kiállítás kapui a látogatók előtt, e napon voltak a bírálatok és díjazások és másnap, március 30-án, csütörtökön délelőtt nyitlak meg a vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó, a kormány tagjainak, a diplomáciai, társadalmi és gazdasági testületek nagyszámú képviselőinek jelenlétében, ünnepélyes keretek között a kiállítást. A kormányzó Telegi Pál gróf miniszterelnök, Telegi Mihály gróf földművelésügyi miniszter, Somssich László gróf, az OMGE elnöke, vitéz Telegi Béla gróf, a rendezőbizottság elnöke és Konkoly-Thege Sándor dr. kísérték.

A kiállítás március 29-április 3. napjain, tehát hat napon át lesz nyitva, reggel 8-tól estig.

A rendezőbizottság az évről-évre növekvő általános érdeklődésre való tekintettel ebben az évben is megrendezi a kiállítással kapcsolatosan a lókiállítás szervezését tartalmazó különféle lovasesemények programját.

A lovassportesemények keretében országos lovasmunkások lesznek még április 1. és 2-án délután, 2-án délelőtt is, a legjobb úrlovasok és úrlovasnők részvételével. Ezenkívül a legjobb eredményt elért úrlovasok díjlovaglást fognak bemutatni. Bizonyval nagy érdeklődést fognak kelteni a m. kir. államrendőrség lovasosztályának különféle fordulatok gyakorlatai. Különösen érdekes látványosságnak ígérkezik a tükörcs mènes szabadon történő előhajtása. Váltakozatos és érdekes látványt fog nyújtani a Nemzeti Lovarda legismertebb úrlovasnőinek részvételével tartandó előlovaglás. Nagyszámúban vonulnak fel a magyaros szerszámozású ötös-, négyes- és kettes-fogatok, amelyek szépségversenyen, díjhajtásban és izgalmasnak ígérkező akadályhajtásban is vetélkedni fognak egymással. A fogatok az egyes napok délutánján, a lovassportesemények után külön is bemutatkoznak. Ebben az évben is sok magyaros szerszámozású kisgazdafoogat vesz részt a fogatbemutatókon és április 2-án, vasárnap a Gyöngyösbokréta részvevőivel vonulnak fel a tribün előtti felhajtó pályán.

A díjazott lovakat és szarvasmarhákat az ünnepélyes megnyitáskor, valamint április 2-án vasárnap délelőtt elővezetik.

Fokozott érdeklődésre számíthat ebben az évben a többszáz kutyával rendezendő kutyakiállítás és az ezzel kapcsolatos különféle rendezőesemények, szímat- és örmunkákkal.

A kiállítás könnyen elérhető lesz a közvetlen autóbussz- és villamosjáratokkal, amelyek a kiállítás kapuiáig fognak közlekedni. Az „M”-jelzésű autóbussz április 3-ig bezárólag az Apponyi-térről a kiállítás főbejáratáig reggel fél 8 óráig közlekedik és az útvonal több pontján, a Kossuth Lajos-utca és a Semmelweis-utca sarkán, a Nemzeti Színháznál és a Baross-téren is megáll. A Rókus-kórháztól induló és a Népszínház-utcaig menő 29. számú villamoskocsi a telep kapuiáig fog közlekedni április 4-ig. Azonban csak a reggeli és az esti órákban.

A Budapesti Helyiérdekű Vasutak vonalain a kiállítási napokon 50%-os kedvezményrel lehet utazni. E kedvezmény igénybevételére a Budapestre utazásnál rendes menetjegyet kell váltani, amelyet a kiállítás területén, az igazolványokat lebélyegző helyiségekben fel kell mutatni. Itt a látogatók igazolványt kapnak és ezzel, valamint az ideutazásra váltott menetjeggyel aznap díjmentesen lehet visszautazni. Az igazolványt visszautazás előtt a HÉV budapesti végállomásán le kell bélyegeztetni.

A vasuton 50%-os kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat továbbra is küld még a rendezőbizottság (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.), 130 P értékű postabélyegeket ellenében.

Április 2-án, vasárnap délután 3 órakor oktató jellegű helyszíni rádióközvetítés lesz a kiállításról.

A kiállítási iroda épületében interurbán telefonbeszélgetésre és táviratforgalomra berendezett postakirendeltség fog működni; ezenkívül a telepen még több telefonállomás lesz.

Raktáron tartunk valódi svájci szítaselymeket
minden számban. Valódi kenderből szőtt malomhevedereket, serlegeket, serlegcsavarokat, a legjobb minőségű gépszíjakat, varrószíjakat, valamint porszűrőket és síkszítaszacskókat, kész állapotban, az összes műszaki cikkeket és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb raipi árakon.

Kérjen ajánlatot:
Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. Telefon: 111-418

INNEN-ONNAN

A búza tápigényéről. Korábban még csak annyit tudtak a búza s egyéb kenyérmagvak táplálkozási igényéről, hogy ezen növények kielégítő fejlődéséhez nitrogén, kálium, mész és foszforra, illetőleg ezek sóira van szükség. Később már rájöttek arra is, hogy a kenyérmagvak, különösen a búza, jobban fejlődnek olyan talajokban, melyekben még egyéb fémek is jelen vannak. Csak újabban, úgyszólván az utolsó évtizedben sikerült a tudományok a talajbaktériumok fontos szerepét tisztázni a növények életében. A tudomány azonban örök-ké továbbkutat. Ma már azzal is tisztában vagyunk, hogy a növényvilág életében a legbonyolultabb vegyi folyamatok játszódnak le s hogy ezen folyamatok bármelyikének kiesése a növény elégtelen fejlődését, vagy pusztulását okozza. Ritka földfémek egész sorozata kimutathatóan befolyásolja a növények és a búza életét. A legtöbbjük azért fontos a növények életére, mert csak ezeknek jelenlétében képesek elvégezni a talajbaktériumok a növényekre annyira fontos funkcióikat. Bár végtelen kis mennyiségben, de szükségük van a talajbaktériumoknak wolframra, vanádiumra és molibdénre is. Cézium és rubidium jelenléte pedig számos gazdasági növény terméshozamát erősen emeli. Hasonló hatása van a növényekre a mangán is. A búzára még azonkívül a bór is kiváló terméshozamot hatást fejt ki. Hogy milyen módon befolyásolják ezek a kémikáliák a terméseredményt, a növények fejlődését, még nem tudjuk. Jobban mondva még nem ismerjük azokat a vegyi folyamatokat, melyeket a felsorolt fémfélések és vegyületek a növényben előidéznek. Minthogy azonban némelyiknek jelenléte a növény fejlődésére erősen ösztönző hatást fejt ki, mások hiánya pedig a növény pusztulását vonja maga után, ezen tényekből számos következtetés vonható le. Az ösztönző hatást kifejtő anyagokat katalizátoroknak nevezzük. Hatásuk, működésük sokban hasonlít az ember szervezetében nélkülözhetetlen hormonokéra. Míg azon anyagok, melyeknek hiánya a növény vesztét okozzák, inkább a növény vitaminjainak nevezhetők, mert a jelenlétük hiánya folytán elpusztuló növényzet az avitaminózis minden jelét mutatja. Mindezekből kétségtelen, hogy a búza minősége, sikértartalma és sikerminősége szintén az említett anyagoktól függ. Nincsen messze az az idő, amikor a búza tulajdonságait a talai mesterséges táplálásával terszerűen és tetszés szerint fogjuk irányítani tudni.

Olajipari abraktermények szokványai.

(II. folytatás.)

Minőségi kifogásolás. Mintavétel.

A mintavételre vonatkozó szabályok kötelező felvétele a kötlevel hátlapjára.

9. §.

(1) Az eladó köteles a kötlevelet olyan úrlapon kiállítani, mely a budapesti tőzsdei áruüzleti szokásoknak a mintavételre vonatkozó rendelkezéseit tartalmazza ezen szokások függelékeként szereplő összeállításban.

(2) Ha a kötlevel hátlapja a mintavételre vonatkozó szabályokat nem tartalmazza, a mintavétel hiányosságainak jogkövetkezményeit az illetékes bíróság állapítja meg szabad mérlegelés alapján.

Vegyi vizsgálat nélkül megállapítható hibák esetén miképp történik a kifogásolás és mintavétel?

10. §.

(1) Minőségi kifogásolás esetén — ha oly hibáról van szó, mely laboratóriumi vizsgálat nélkül állapítható meg — a tőzsdei szokások általános részének megfelelő intézkedései, rejtett hibákra ezenkívül az általános jogelvek irányadók, azzal a kiegészítéssel, hogy a mintavétel mindkét esetben olyképpen eszközölendő, hogy

vagononként legalább 20 db pogácsából, a pogácsát díonagyságú darabokra törve, órlott, vagy extrahált árnál pedig 20 különféle helyről — de nem a vagon tetejéről —, illetőleg zsákból kell legalább 3 kg súlyú mintát venni és azt tiszta edényben légmentesen lezárva megőrizni.

(2) Azokra a hibákra, melyek csak laboratóriumi vizsgálat útján állapíthatók meg, nem a jelen, hanem a II. §. rendelkezései nyerne alkalmazást.

Csak laboratóriumi vizsgálat útján megállapítható hibák esetén miképp történik a minőségi kifogásolás és mintavétel.

11. §.

1. Mintavétel.

(1) Ha a vevő oly hibára kíván hivatkozni, mely csak laboratóriumi vizsgálat útján állapítható meg, az áruüzleti szokások általános részében foglalt rendelkezésekkel ellentétben közös mintavételnek csak a következő esetekben van helye:

a) ha a vevő és eladó az áru átadásánál vagy megtekintésénél akár személyesen, akár meghatalmazott útján képviselve jelen vannak;

b) ha az eladó a közös mintavételre vonatkozó jogát a kötlevelben világosan fenntartotta;

c) ha az eladó a vevővel ajánlott levélben vagy táviratban közölte, hogy közös mintavételt kíván és pedig oly időben, hogy az áru átvételéről még az áru megérkezése előtt értesíthető legyen.

Ha a közös mintavétel kötelező, az áruüzleti szokások 50. §-ában meghatározott módon kell eljárni.

(2) Minden más esetben, ha csak a laboratóriumi vizsgálat útján megállapítható hibára kíván hivatkozni, köteles a vevő nyomban az áru átvételét, illetve megérkezése után az áruüzleti szokások 51., 51/a. és 51/b. §-ban előírt módon és időben egyoldalúan hiteles mintákat vétetni. Ez a minta az eladóra nézve kötelező.

(3) A mintavételnél a következőképpen kell eljárni:

Darabos árunál legalább 20 egész pogácsa veendő és kalapácsal tiszta helyen, díonagságú darabokra aprítandó fel, amelyekből alapos összekeverés után kb. 3 kg-os minta veendő.

Örölt, illetve extrahált árunál, ha az zsákolva van, 20 különböző zsákból, ha ömlesztve kerül forgalomba, 20 különböző helyről kb. 3 kg-os minta veendő és jól összekeverendő.

A mintákat különböző helyekről és nem kizárólag a vagon tetejéről kell venni.

A 3 kg-os mintából — akár darabos, akár örölt áruval van szó — 3 db, egyenként kb. 1 kg-os minta készíthető üvegbe vagy edénybe helyezve, levegőtől elzárva lepecsételve és egyenként A., B., illetve C. betűvel jelölendő.

(4) Az egyik A-minta az Országos Kémiai Intézet és Vegyiskerleti Állomásnak, vagy a M. Kir. Állatleltani és Takarmányozási Kísérleti Állomásnak haladéktalanul elküldendő.

(Folytatjuk.)

 # Hajózható esatorna a Keleti-tenger és a Fekete-tenger között. Varsói tudósítónk jelenti, hogy a lengyel és román kormányok között elvi megegyezés létesült egy hajózható esatorna kiépítésére, mely a Keleti-tengert a Fekete-tengerrel összeköti. A esatorna a Visztulából indulna ki, még pedig Krakótól keletre, Jaroslávon keresztül a Dnyeszterbe és a lengyel-román határnál a Prut folyóhoz csatlakozna, melyet Reni városáig építenének ki. Innen a esatorna továbbvezetve Galacnál torkolna a Dunába. Hozzávetőleges számítás szerint a esatorna költségei 1 milliárd zlotyot tennének ki és a munkálatok négy esztendőig tartanának. A esatornán 500 tonnás hajók közlekedhetnek.

 # Ventilátort a malomipar is eleget használ. Az irodákban az íróasztalokon, a malomban a szerszámok hűtésénél, raktárakban és egyéb helyiségekben a legkülönbözőbb nagyságban és kivitelben láthatók. Aki ezeket a ventilátorokat látja — melyek között tekintélyes nagyságúak is vannak — el sem tudja képzelni azokat az óriásokat, melyek hasonló cél szolgálatában készülnek és alagutak készítésénél, bányáuzemelnél használatosak. A legnagyobb ventilátorról, melyet eddig készítettek, most írunk a szaklapok. Ezen ventilátor egy bányavállalatnál dolgozik. Percenként 20.000 köbméter levegőt szállít a bányában. Szárnyaskereke, amely több mint 10 méter átmérőjű, egy 43 tonna súlyú, 900 mm átmérőjű tengelyen forog.

 # A körfűrészlapok helyes méretezése. Balcsetek és munkaközbeni kellemtelenségek elkerülése végett tartuk szem előtt azt a szabályt, hogy a körfűrészlap legalább is kétszerese nagyobb átmérőjű legyen, mint az a fa, melyet át kell vágnia. Tanácsos még amellet a fogak kopására is számítani és a méretezésnél ezt is figyelembe venni.

 # Romániában a kis malmok nem kötelesek kereskedelmi könyvet vezetni. A román pénzügyi hatóságok sorra bírságolták a vámórló malmait azért, mert kereskedelmi könyveket egyáltalán nem, vagy nem a megfelelő módon vezettek és így a forgalmi adó lerovási kötelezettséget az ellenőrző hatóságoknak nem állott módjukban pontosan megállapítani.

Egyik megszállott területi malom a reá kivett súlyos bírság alól való felmentésére a polgári bíróság útján keresett jogsegélyt, a mely eljárás keretében a tábla jogérvényesen megállapította, hogy a kis malmok nem kötelesek kereskedelmi könyvet vezetni, nem lehetnek hátrányosabb helyzetben e téren, mint a könyvvezetésre szintén nem kötelezett kiskereskedő s ezért a panaszos malmost a súlyos bírság megfizetésének kötelezettsége alól felmentette.

Kismalmosnak a román rendelkezések szerint a külön kategóriába sorozott vámórlómalomok számítanak, amelyek kereskedelmi őrlelt nem is végezhetnek.

 # Égerfa a malomépítészetben. A régi időkben sok égerfát használtak a malomszerelésnél. Molnárnak és malomtervezőnek ugyancsak alapos oka volt arra, hogy égerfát használjanak, mert a régi időkben nem igen építettek emeleteket s ha igen, akkor sem a pontosan és gondosan kiszámított esési hányadosok figyelembevételével. A molnárnak a malom minden sarkában és részében vesződnie kellett a megfelelő esés hiánya és az ennek következtében lépten-nyomon keletkező torlódások, eldugulások következtében. Ezért készítették ott, ahol ez a fa kapható volt, a garatokat, esőveket, lefolyókat stb. égerfából. Az égerfának van egy olyan előnye, amely egyetlen más fanemnek sincsen s ez a simasága. Az égerfából készített eső, vagy lefolyó már néhány óra múlva tükörsimává válik s ilyen is marad, mert a fa kopása annyira egyenletes, mintha gyalulnák. Ahol más fanemek az elegendő esés hiánya miatt felmondják a szolgálatot, az égerfa még mindig kifogástalanul megfelel. Az örlemény vigán és fennakadás nélkül csúszik rajta. A régi molnárok és malomépítők, a legnehezebb esetekben is tudtak magukon segíteni égerfával. Ezek a régi eljárások azonban már feledésbe mentek, mert közbán nemzedékek nőttek fel olyan malmokban, melyekben az emeleték úgy voltak megépítve, hogy az esés mindegyik elég nagy legyen. Vannak azonban az égerfának hátrányai is. Elsősorban könnyen vetemedik. Ezen más fából készült keresztlécek beállításváltoztatásával segíthetnek. Másodsorban a szu gyorsan és szívesen támadja meg. Ennek azonban nem találták meg az ellenszerét, de valószínű, hogy napjainkban már van olyan szer, melynek impregnálásával ezen a bajon is segíteni lehetne. Különösen olajmalmokban van kitéve az égerfa, de más fanemek is, a féreg-rágásnak. Vízben álló részek készítéséhez is használták égerfát, de erre a célra nem minden égerfa-nem alkalmas. Nagy előnye még az égerfának igen könnyű megmunkálhatósága, mely éppen nagy simaságának következménye. Az újonnan visszacsatolt ruszínföldön igen sok égerfa van és nagykiterjedésű égerfaerdők is vannak. Ezentúl tehát könnyebben jut a molnár a régi időkben annyira kedvelt s még ma is sok helyen jó szolgálatokat tehető égerfához.

 # A siliciumacél. A silicium az acélt már igen kis mennyiség hozzákeverésével a korrózióval szemben ellenállóvá teszi. Egyidejűleg azonban annyira fokozza keménységét, hogy az ilyen acél megmunkálása a legnagyobb nehézségekbe ütközik. Egy amerikai szabadalom vált most ismeretessé, mely abban áll, hogy az acélnak csak felületét impregnálja siliciummal. Így maga az acél természetesen állapotban megmunkálható s csak azon felületeket impregnálják vékony siliciumréteggel, melyek savak vagy nedvesség hatásának vannak kitéve.

 # A kétlélő automobil. Az ezévi berlini automobilkiállításon a homburg-saari Trippelművek kiállították legújabb művüket, a szárazföldi-vízi automobil. Ezen autó az országúton 130 kilométer, vízen 15—18 kilométer sebességet ér el. Az automobil jellemző alkatrésze egy acélból készült és uszóképes szerkezetszerű keret. Minden mozgatható rész kétszeresen van szigetelve, illetve tömítve és így a víz behatolása teljesen lehetetlen. A kocsis karosszériája elektromos úton van hegesztve és a szerkezettel akként összekötve, hogy a kocsis egy-egy eszes egész és összekötőrészek nélküli alkatrészt képez. A karosszéria feneké sima és szánkószerűen van kiképezve. Ugy siklik a vízen, mint egy hattyú. A motor, mely 3500 percmint fordulatnál 50 lóerő teljesítményű, vízhiús és a rázkódás meggátlása végett gumiba van ágyazva. A kocsis első kereke lengőtengelyre vannak szerelve, por- és vízmentesen elzárt gömbcsuklókkal. A vízben való hajtást egy háromszárnyú esavar végzi, melyet a kocsis vezetője egy teljesen egyszerű emelőfogantyúval kapcsolhat be és egy kézikerekekkel irányíthat. Egy ilyen kocsival próbatutattak meg a tengeren Nápoly és Capri szigete között, mely alkalommal a kocsis óránként 5 liter benzint fogyasztott.

 # A világ leggyorsabban forgó kereke. Az idei tavaszi lipcsei vásáron a Krupp-cég egy kétlépcsős, fogaskerékmeghajtású forgóművet mutatott be, mely percmint 190.000, mondó százezer fordulatot végez. Tehát másodpercmint 1667-szer fordul meg tengelye körül s ezzel joggal tart igényt arra, hogy a világ leggyorsabban forgó kerék-művének nevezzük.

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÖZLEMÉNYEI

Főmolnárokat, vezetőmolnárokat és minden egyes tanult molnárt felhív a Szövetség, hogy felvételre való jelentkezésüket a központi iroda címére (Budapest, V. Pozsonyi út 16. III. 18.) szíveskedjenek beküldeni, ahonnan a belépési nyomtatványt azonnal megkapják a kartársak. A tagsági díj egy évre 5 pengő, az egyszers-mindenkorra szóló beiratási díj 1 pengő. — A szövetségi tagsággal az önképzőköri tagság együtt jár. Minden tanult molnárnak ebben a táborban a helye.

A Főmolnárok Országos Szövetségének alapszabályai

(V. folytatás.)

15. §.

Az elnökség és tisztikar.

1. Diszelnökök. (Amennyiben a közgyűlés ilyeneket választ.)

2. Szövetségi országos elnök.

3. Szövetségi ügyvezető elnök.

4. Szövetségi társelnökök.

5. Szövetségi titkár.

6. A Szövetség jogtanácsosa.

7. A Szövetség pénztárosa.

8. A Szövetség ellenőrei.

9. A Szövetség jegyzői. (Amennyiben a közgyűlés jegyzőket választ.)

ad 1. Diszelnökké a közgyűlés bármely önjogú magyar állampolgárt választhat. Számuk nem korlátozódik, életfogytiglan választatnak.

ad 2. Országos elnökké bármely önjogú magyar állampolgár választható.

ad 3. Ügyvezető elnökké bármely szövetségi főmolnártag választható a rendes tagok közül.

ad 4. Négy társelnök választatik és pedig csak szövetségi főmolnártag választható a rendes tagok közül.

ad 5. Titkárrá bármely önjogú magyar állampolgár választható.

ad 6. Jogtanácsossá bármely magyarországi ügyvédi kamaránál bejegyzett ügyvéd választható.

ad 7. Pénztárossá bármely önjogú magyar állampolgár választható.

ad 8. Két ellenőr választatik és pedig csak szövetségi rendes tag választható.

ad 9. A jegyzők száma, ha ilyenek választatnak; kettő és pedig csak szövetségi rendes tag választható.

A jegyzői tisztség betöltetlensége esetén az ülések vezetője ad alkalomszerű megbízást bármely jelenlévő rendes tagnak vagy a tisztikar valamelyik tagjának a jegyzői tisztség vezetésére.

Az egymással nem összeférhetetlen tisztségek egyúttal összekapcsolhatók. (Pl.: titkár-pénztáros, pénztáros jegyző).

A 2—9. alatti tisztségek a választmány megbízásának idejére szólnak. Az elnökség tagjai: az országos elnök, az ügyvezető elnök, a társelnökök, a titkár és a jogtanácsos.

Az elnökség javaslatokat készít a választmány elé és felelős a közgyűlések és a választmány határozatainak megfelelő végrehajtásáért. Az elnökség egyébként közvetlenül intézkedik mindazon kérdésekben, melyek eldöntése nincs a közgyűlésnek vagy a választmányának fenntartva, így különösen saját hatáskörében intézkedik az esetleges sürgős segélyezések ügyében. Időközi intézkedéseiről a választmányt értesíti.

10. Tagfelvétel kérdésében hozott határozatai a közlést követő naptól számított 15 napon belül a választmányhoz fellebbezhetők.

A szövetségi országos elnök képviseli elsősorban a Szövetséget harmadik személyekkel és hatóságokkal szemben; akadályoztatása esetén a szövetségi ügyvezető elnök, ennek akadályoztatása esetén a társelnökök valamelyike és a titkár helyettesíti. A szövetségi országos elnök a Szövetség tulajdonképeni irányítója. Üléseken, gyűléseken, közgyűléseken az elnöklés joga elsősorban őt illeti meg, ő hívja egybe a közgyűlést, a választmányt és az elnökség üléseit.

A szövetségi ügyvezető elnök a szövetségi ügyvezetés és adminisztráció vezetője, egyben a szövetségi országos elnököt, ennek akadályoztatása esetén, teljes jogkörrel helyettesíti.

Az országos elnököt és az ügyvezető elnököt megilleti az utalványozás joga a költségvetés keretén belül korlátlanul, a költségvetés keretén kívül pedig 500 P. azaz ötszáz pengő erejéig. Ugyanőket meg-

GONDOS MOLNÁR ÜZEMÉBEN

EMERGÉ

gumitextil-hajtószíjat használ

LÁTOGASSA MEG PAVILLONUNKAT A MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON

illeti az ellenőrzés és a rendkívüli pénztárvizsgálat joga is.

A szövetségi társelnökök a szövetségi országos elnököt, illetve a szövetségi ügyvezető elnököt, ezek akadályoztatása esetén, teljes jogkörrel helyettesítik.

A titkár a Szövetség gazdasági és társadalmi megmozdulásainak előkészítője, átiratok, memorandumok szerkesztője, ülések előadója, statisztikák egybeállítója, ankéteken, törvényjavaslatok előzetes tárgyalásán rendszerint az országos vagy ügyvezető elnökkel, vagy a társelnökök egyikével, ezek akadályoztatása esetén felhatalmazásra egyedül ő is, a Szövetség képviselője, esetleg az elnökség más tagjaival együttesen. A titkár egyben a Szövetség irodájának is vezetője. Az irodai személyzet közvetlenül a titkár alá van rendelve. Nagyobb fontossággal nem bír, azaz a tagokkal való levelezésben a Szövetséget aláírásával egymaga is képviselheti.

A Szövetség jogtanácsosa jogi kérdésekben az elnökség vagy a választmány tanácsadója. Az alkalmaztatási viszonyból eredő kérdésekben a Szövetség tagjait ingyenes jogi tanácsal látja el és őket szükség esetén — a választmány által megállapított feltételek mellett — jogsegélyben részesíti.

A szövetségi pénztáros a tagdíjbeszedést szorgalmazza és ellenőrzi. A Szövetség vagyonának kezeléséért, a két ellenőrrrel együttesen és egyetemlegesen, anyagilag felelős. A vagyonkezelésről tartozik rendes okmányolt számadásokat vezetni, a bevételeket és kiadásokat elkönyvelni és vezetni a Szövetség vagyonáról vonatkozó könyveket. Teljesíti az elnök vagy ennek megbízott helyettese által utalványozott kifizetéseket. A két ellenőr a pénzkiszárolást, a tagdíjbeszedést és a könyvelést időnként, de legalább fél-évenként egyszer, felváltva ellenőrizni köteles. Az ellenőrök a pénzkiszárolásért — a pénztárossal együtt és vele egyetemlegesen — anyagilag is felelősek.

A jegyzők vezetik a közgyűléseket, választmányi üléseket stb. jegyzőkönyveit és gondoskodnak azok hitelesítéséről.

Az irodaszemélyzetet az elnökség alkalmazza a szükséges számban.

Arra nézve, hogy a tisztségek közül, melyek járnak fizetéssel és hogy ezen fizetés mennyi legyen, a közgyűlés határoz.

A Szövetség érvényes aláírása úgy történik, hogy a Szövetség bélyegzővel nyomott neve alá vagy az országos elnök és az ügyvezető elnök, vagy az országos elnök és egy társelnök, vagy az országos elnök akadályoztatása esetén az ügyvezető elnök és egy társelnök, vagy az ügyvezető elnök és a titkár, vagy az országos elnök és az ügyvezető elnök akadályoztatása esetén egy társelnök és a titkár nevüket aláírják.

16. §.

A Szövetség hivatalos lapja.

A Szövetség hivatalos lapja a Budapesten megjelenő „Magyar Molnár Lapja.”

17. §.

Az egyesület felosztása.

Azokban az esetekben, ha a Szövetség az alapszabályokban előírt célját és eljárását be nem tartja, hatáskörét túllépi, államellenes működést fejt ki, a közbiztonság és a közrend ellen súlyos vétséget követ el, vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyezteti, a m. kir. belügyminiszter ellene vizsgálatot rendelhet el, működését felfüggesztheti és véglegesen fel is oszthatja.

Ezen alapszabályokat az 1937. május 6-án tartott közgyűlés a Főmolnár Országos Szövetsége alapszabályaként megállapította.

Dr. GÖRGEY ISTVÁN
ny. miniszteri tanácsos,
országi képviselő, orsz. elnök.

VÖRÖS GYULA
ügyvezető elnök.

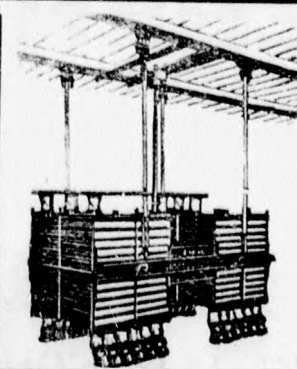
Szám: 173.073—1938/VII. a. M. kir. belügyminiszter.

Látta a m. kir. belügyminiszter azzal a megjegyzéssel, hogy az alapszabályok 3., 8., 9., 10., 11., 13., 14. és 15. §-ában levő javítások, törlések és beírások hivatalos tollal történtek.

Budapest, 1938. évi december hó 23-án.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Páskándy sk.
min. osztálytanácsos.

**KENDER- ÉS LEN-
KIKÉSZÍTŐ-GÉPEK**
Törőgépek — Tíllógépek — Kócrázógépek
a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.
ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR UT 31. SZÁM.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt.
Budapest, VI., Váci-ut 19. Táviratcím: EMAG. Telefon: 298-960.

Vállaljuk teljes **malomberendezések** szállítását, átalakítását minden nagyságban, saját legjobban bevált őrlési eljárásunk szerint. **Gyártjuk az összes malmi gépeket a legkisebb malmok részére is.**
Költségvetés és mérnöklátogatás díjtalan.

Iskolamalom és a molnárok továbbképzése

Siklósi Gyula kollégám tollából a szaklap folyó hó 11-iki számában megjelent fejtegetés élenk érdeklődést váltott ki. Fejtegetéseiben helyesen mutat rá a szakmai ismeretek fel-frissítésére és azok továbbfejlesztésére irányuló módokra. Ezek szükségszerűségét nem kell külön indokolnom, amikor a műszakilag le-
rongyolódott malomipar nemcsak vezetőjétől, de minden egyes művelőjétől teljes szakmai vertezzettel felruházott tudást, ambíciót és oda-
adást kíván.

Ami a molnárképzés elősegítése terén a szaklap támogatását illeti, meg vagyok győződve arról, hogy mint már a közelmúltban is, úgy a jövőben is — figyelemmel a változó körülményekre — teljesíteni fogja mindazokat a kívánalmakat, amelyek a szakma jobb létének előrelépésében felmerülhetnek, teljesíteni fogja az újabb molnárnemzedék szakmai és általános ismereteinek megszerzésére, bővítésére irányuló törekvéseiből a reá háruló feladatokat.

A malomipari szakmunkásokra is kiterjesztett szociális gondoskodás által teremtett 8 órai napi munkaidő a dolgozó molnárságnak is lehetővé tette, hogy szabadidejében kivégezzék a szakmai továbbképzés munkáját és lehetővé tette, hogy a szellemi továbbképzés révén munkaadójának hasznos munkatársává váljék.

Az önképző körök munkáját figyelemmel kísérem és helyesnek tartom, annál is inkább, mert a szakmai továbbképzés gondolatán kívül az együvé tartozandóság szellemét is ápolja.

Siklósi Gyula kartársam törekvéseit legteljesebb elismeréssel kell követnie, mivel ő volt, aki az első malomipari önképző kört megalapította. Annakidején a szaklap is, mint követendő példával foglalkozott az ő munkásságával és eredményeivel.

A Főmolnár Országos Szövetsége keretében működő önképző köröket is elismerés illeti, mert a hozzáfűzött reményeket beváltva, a magyar molnárnevelés célját valóra váltják.

Egy korszerű szakiskola mielőbbi felállítását, egy iskola-malom sűrűsög megépítését magam is, de azt hiszem, mindannyian kívánatosnak tartjuk és e tekintetben Siklósi Gyula kartársaim elvi fejtegetéseire csak hozzájárulni tudunk. Addig is, amíg ennek lehetősége bekövetkezik, az iskola-malom és molnáriskola valóra válhat, nagyon célszerűnek tartom vándorgyűlések tartását.

Szolgáljon ezen hozzászólásom egyszersmind indítványként is arra, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásár alkalmával — amikor is az ország minden részéből kedvezményesen lehet utazni — rendezze meg a Főmolnár Országos Szövetsége az első ilyenirányú nagygyűlést, ahol is behatóan foglalkozzék a továbbképzés és az iskola-malom ügyével, valamint a későbbi összejövetelek, gyűlések rendjével.

A nemes cél érdekében a malomipart képviselő összes testületek vezetőihez apellálunk és kérjük segítségüket, támogatásukat a molnárság ezen óhajának megvalósulásához.

A molnárság továbbképzésének problémáját meg lehet és meg kell oldanunk, a mai malomipari munka nem nélkülözheti a jól képzett, iskolázott szakmolnárokat és minden vágyunk, hogy elmondhassuk, hogy a malomipar nemcsak nagy volt, hanem ma is az és az is lesz.

Isten adja, hogy úgy legyen!

Köröm (Zemplén megye).

Tatai János főmolnár.

ROVÁTKOLÁS
és CSISZOLÁS legelőkeltebb gépekkel jutányos áron
GENERAL LAKATOSÜZEM (FARAGÓ)
BUDAPEST, V., VÁCI UT 42. SZÁM. Telefonszám: 2.514-14

Mielőtt cséplőgépet, vagy traktort vásárolna, tekintse meg raktárunkat
Nagy választék minden nagyságu új és használt cséplőgépekben és traktorokban.
Használt cséplőgépet és traktort becséréljük vagy megvásároljuk! Kérjen ajánlatot!
Szántógépkereskedelmi kft.
Budapest, V., Alkotmány-u. 20. Tel.: 120-921
Raktár: Váci-út 116. sz. Arbocz-utca sarok

HIREK

— Nyiri István az Országos Malomszövetség társelnöke, malomtulajdonos, országgyűlési képviselő könnyebb természetű tüdőgyulladásán ment keresztül. Szerencsés felgyógyulása után ismerősei és tisztelői közül számosan üdvözlőték és szeretettel üdvözlőjük mi is a magyar malomipar nevében.

— Malomipari kihallgatás Jaross Andor felvidéki miniszterrel. F. hó 27-én hosszabb kihallgatáson fogadta Jaross Andor felvidéki miniszter a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének kiküldöttét. A küldöttség tagjai voltak: vitéz Miskolezy Hugó dr. országgyűlési képviselő, az egyesület elnöke, Jókay Imre fűri (felvidéki) malomtulajdonos és Karácson Jenő dr. főtitkár.

A teljes órán át tartó kihallgatás során a felvidéki malomipar összes időszerű kérdéseit tárgyalás alá vették. Jaross Andor miniszter nagy megértéssel hallgatta az előterjesztéseket s ennek eredményeként a közeljövőben megfelelő, az egyetemes malomipar helyzetét elősegítő intézkedések és rendelkezések várhatók.

— vitéz Miskolezy Hugó dr. országgyűlési képviselő malomipari tárgyalásai. Az elmúlt napokban a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének agilis elnöke, vitéz Miskolezy Hugó dr. különböző megbeszéléseket folytatott a vidéki exportmalmokat érdeklő kérdésekben Kunder Antal kereskedelemügyi és gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszterrel. Értesülünk szerint a megbeszélések kiterjedtek a liszt kivittel kapcsolatos összes kérdésekre.

— Új rendelet a gépjárművekről. A m. kir. belügyminiszter 48.000/1939. B. M. sz. rendeletével az ország egész területén a gépjárműkerületek újabb megállapításáról, a gépjárművezetői igazolványok kicseréléséről, a visszaesetolt területeken újból tartott gépjárművezetői vizsgálatokról és magyar megkülönböztető jelzésekkel való ellátásáról intézkedik: Főbb rendelkezései: Gépjárművet csak az vezethet, aki az újrendelet alapján kiadott gépjárművezetői igazolvánnyal rendelkezik. A visszaesetolt területeken használatban levő cseh-szlovák gépjárművezetői igazolványokat f. é. december 31-ig új igazolványokkal kell kicserélni. Új igazolvány kiadását az illetékes hatóságnál 1939. április 1-től június 30-ig, két példányban kiállított Jelentkezési-lapon kell kérni. Igazolványt csak az kaphat, aki ellenőrzési, közrendészeti és nemzetiségi szempontból kifogás nem merült fel. A felvidéki gépjárműveket forgalomképes és forgalombiztonság céljából leendő megvizsgálás végett, az illetékes rendőrhatalóságnál 1939. évi április 1-től június 30-ig bezárólag kell bemutatni. Cseh-szlovák jelzésekkel ellátott gépjármű 1939. július 1-től kezdődőleg a közúti forgalomban nem vehet részt.

— A MÁV tarifabizottság ülése. A MÁV tarifabizottsága május hó végére tűzte ki legközelebbi ülését. Az előkészítő munkálatok már javában folynak és számos fontos és közérdeklő ügy kerül a bizottság döntése elé. A malomiparnak is számos tarifális sérelme és kívánása van. Itt van elsősorban a viziparitásos búzaár kérdése, melyet vagy csak rendszerváltozással, vagy megfelelő vasúti tarifális intézkedésekkel lehet orvosolni. Reméljük, hogy az Országos Malomszövetség mindent előkészít arra, hogy ez a tarifaintézkedés a bizottság napirendjére kitzhessék.

— Csehkorona beváltása a Ruténföldön. A ruténföldi lakosság körében nagy zavarokat okozott a pénzkérdés, mert pengője nem volt a lakosságnak, csehkoronát pedig senki sem akart elfogadni fizetés fejében. A Nemzeti Bank f. hó 22-én háromtagú bizottságot küldött a helyszínére a Ruténföld lakosságának pengővel való ellátása végett. A bizottság több csoportra osztva az egész Ruténföldet bejárja és 7:1 arányban váltja be pengőre a lakosság csehkorona készletét.

— Fahiány a korábban visszaesetolt Felvidéken. Az anyaország se volt a fának bővében, mert a hazai fatermelés csak egy kis hányadát fedezte a szükségletnek, melyet import útján kellett fedeznünk. A Felvidék szükséglete még csak fokozta a faellátási gondokat. Az immár nyomastóvó vált fahiányon segítő, az illetékes hatóságok most 14.000 vagón tűzfára vámmentes behozatali engedélyt adtak. A behozatal végső határideje április hó 30. napja. Az egész behozott mennyiséget csak a Felvidéken szabad forgalomba hozni.

— **A sajtókamarai rendelkezések módosítása.** A m. kir. minisztérium 3240/1939. M. E. sz. rendeletével a kamarai tagfelvételi bizottsághoz intézett felvételi kérelmek elbírálására megállapított határidőt 1939. évi április 30-ig meghosszabbította.

— **A visszacsatolt Ruténföld bekapcsolása az ország hiteléletébe.** A Pénzüntézet Központ ennek az óriási fontosságú és sürgős kérdésnek megoldására — amint a forgalmi zárlatot megszüntetik — bizottságokat küld ki a Ruténföldre. A Ruténföld hiteléletét jelenleg öt önálló pénzüntézet és kilenc bankfiók intézi. Önálló intézetek: Nagyszöllősi Népbank Nagyszöllős, Ugocsa-egyesület Nagyszöllős, Téesői Kereskedelmi Bank Téeső, Ungvölgyi Bank Nagybereszna és Népbank Részvénytársaság Hossva. Az önálló intézetek átvételére már megtörténtek az intézkedések. Nehezebb azonban a helyzet a bankfiók tekintetében, mert még azt sem lehet tudni, hogy mi lesz a cseh-szlovák anyaintézetekkel.

— **Baja város tengerikészletét versenytárgyaláson a Futura vásárolta meg.** Összesen 1550 q tengeri került eladásra. A beérkezett három ajánlat közül a Futura 14.47 pengős ajánlata volt a legkedvezőbb. Ezen ár csak néhány fillérrel volt alacsonyabb a Budapesten jegyzett tengeriaránál. Az átvétel és kifizetés már meg is történt.

— **Részleges moratórium Romániában.** Bukaresti levelezőnk jelenti, hogy a hadbavonulnak katonai szolgálatuk, illetőleg a mozgósítás tartamára a kormány moratóriumot engedélyezett. A moratórium a bevonultak adótartozásaira is kiterjed és tartama alatt még korábban folyamatba tett adóvégrehajtást sem lehet foganatosítani.

— **Sajtóbemutató az Országos Mezőgazdasági Kiállításon.** F. hó 28-án délelőtt volt a Mezőgazdasági Kiállítás bemutatója a sajtó részére. A budapesti napilapok, szaklapok képviselői teljes számmal jelentek meg s érdeklődéssel szemlélték a kiállítás páratlanul gazdag és tanulságos anyagát. A megjelenteket a kiállítás elnöke: gróf Teleki Béla és Konkoly-Thege Sándor, az OMGE ügyvezető-igazgatója vezették pavilonról pavilonra, majd a bemutató végén a kiállítás elnöksége villásreggelit adott a sajtó képviselőinek tiszteletére. Lapunkat a bemutató Tóth István felelős szerkesztő és Karácson Jenő dr. képviselték.

— **Angliai malmok hadikészülődései.** Az angliai malmok és szakszervezet közös küldöttsége tárgyalásokat folytatott sir John Adderison polgári védelemügyi miniszterrel és felajánlotta a kormányval leendő együttműködési készségeit abból a célból, hogy háború esete megfélemlésemiszer- és gabonakészletek megfelelő elhelyezésére országos szervezet létesíthessék.

— **További lisztáreszköz Angliában.** A lisztárakat, melyeket a londoni malmok február 13-án 6 pennivel csökkentették s amiről már hírt adtunk, újból 6 pennivel mérsékeltek, március 9-ig érvényesül.

A távol külföldi magyar export lehetőségei tekintetében a kiviteli térítés felemelése tekintetében tett áldozatos kormányintézkedések ügylész Angliában ismét nem érvényesülhetnek.

— **A „Hangya” közgyűlése.** Március 24-én tartotta 40. évi közgyűlést a Hangya Szövetkezet. A közgyűlést Bernáth István dr. titkos tanácsos, elnök nyitotta meg. Wünsch Frigyes dr. elnök-vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság évi jelentését az 1938. üzletéről. A jelentésből kitűnik, hogy 1938. év végén a Hangya kötelékébe 1489 szövetkezet tartozott. A budapesti központ évi forgalma 1938. évben 98.4 millió pengő volt, az előző évi 80 millió pengő forgalommal szemben. Az üzleti év eredményéből a Hangya az alapítványi üzletrészek után 4% osztalékot fizet.

— **Barátságos megbeszélés a Futura és a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete között.** F. hó 27-én hosszas és beható megbeszélést folytattak a Vidéki Középmalmok Exportegyesülete vezetői: dr. vitéz Miskolczy Hugó elnök és dr. Karácson Jenő főtitkár a Futura vezetőivel, dr. Darányi Béla alelnök-vezérigazgató és Wehner Kornél igazgatóval. A megbeszélés során szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek a Futurán keresztül a malomipart érdekelhetik s elsősorban a lisztkivitel ügye képezte alapos megvitatás tárgyát. A mindvégig barátságos és megértő szellemben lefolyt megbeszélés remélhetőleg elő fogja mozdítani a Futura és a magyar malomipar között annyira kívánatos harmónikus együttműködést és egyetértést.

— **Tárgyalják a munkabérek.** A malmi munkavállalók új béreinek megállapítására küldött bizottság március 27-én ült össze első ízben tanácskozással az Iparügyi Minisztériumban. Az alakulási formások megtörténte után Simay elnök ismertette a múltban végzett munkát és az elvi szempontokat. A bizottság az összes bérrendszereket újból fogja megállapítani s ezért a budapesti béreket is újból tárgyalja. A vidéki bérek megállapítása előtt azonban a területi beosztást fogják megvizsgálni, mert az eddigi beosztás ellen sok kifogás merült fel; azonkívül a visszacsatolt Felvidék helységeit is be kell osztani megfelelő területi csoportokba. Ezeknek előkészítésére albizottság küldtek ki Péterffy Oktáv ny. min. tan. elnöke alatt, melynek tagjai: Deák Lajos főtitkár, Mayer Ottó igazgató, Jerkó Sándor és Novák Imre.

A bizottság ezután a Malomipari Munkások Országos Szövetsége különböző kívánságait vette tárgyalás alá. Ezek között szerepel: 1. hetibérek bevezetése az egész vonalon. 2. Éjjeli pótlék fizetése. 3. Almolnárók beállítására és díjazására a megfelelő nagyságú malmokban. 4. A betanított munkás és napszámú munkás fogalmának tisztázása. 5. Örlőgépeknél csak szakmunkásbér legyen fizethető. 6. A malomtelepen dolgozó molnárak csak szakmunkás fizetéssel tarthatók. 7. Gépész és motorkezelő munkakörének tisztázása és megfelelő fizetés megállapítása. Továbbá az ebédidő, vasárnapi pótlék, tanonctartás kérdései.

A munkavállalók kívánságait Deák Lajos a MIMOSZ főtitkára terjesztette elő. Megállapítása szerint a bizottság a malomipar érdekében cselekszik, ha ezen kívánságokat határozattá emeli, mert az egyenlő versenyfeltételek és a megelégedett munkásság garanciája a hasznos termelésnek. Az előterjesztés fölött hosszú vitaközlés folyt le. A munkaadók képviselői tiltakoztak a malomipar újabb megterhelése ellen. Kifejtették, hogy talán a malomipar az egyetlen, mely az örlési vármok maxímálása folytán egyetlen fillér újabb terhelést sem képes áthárítani a fogyasztásra. Előadták, hogy az eddigi megterhelésekre sincsen a malomiparnak semmiféle fedezete sem. Utaltak a malomipar üzésének egyéb nehézségeire is.

A tanácskozást a késő esti órákban felfüggesztették és a legközelebbi ülést április második felére tűzték ki, amikor a előkészítő bizottságok feladatukkal elkészülnek.

A legnehezebb feladata a bizottságnak a megközelítőleg igazságos kerületi beosztás lesz, ahol sok olyan szempontot kell figyelembe venni, amelyek mellett az általános szociális szempontok is érvényesülnek.

A vita során még nem foglalkozott a bizottság a kisebb határszéli forgalom területébe tartozó malmok — különösen a méltányos területi beosztást igénylő — kérdésével, pedig ezen malmoknak a vámörlési terén nemcsak a helyi verseny kell tartani, hanem a külföldi határszéli malmok versenyével is szembe kell szállni és ezzel mintegy közérdek is szolgálni.

— **A Felvidéken ideiglenesen engedélyezték a vegyileg kezelt liszték forgalmát.** Cseh-szlovákiában meg volt engedve a liszték vegyi kezelése, mint az egész világon mindenütt. Nálunk azonban tudvalevőleg szigorúan tilos a liszt fehérítése és vegyi kezelése. Ezáltal a visszacsatolt Felvidék malmjai súlyos helyzetbe kerültek annak révén, hogy a visszacsatolásakor birtokukban volt, mintegy 150 vagyon vegykezelt lisztet nem tudták értékesíteni. Hogy a szobanforgó malmok nagyobb károsodástól megóvassanak, a földművelésügyi miniszter megengedte, hogy ezen vegykezelt lisztet f. é. május 1-ig forgalomba hozassanak. A rendelet azonban kiköti, hogy tartalma vegykezelt lisztet kizárólag csak felvidéki közüzemeknek, kenyérgyáraknak és pékeknek adhatók el, melyek azokat soronkívül felhasználni tartoznak. A szobanforgó lisztkészleteket kötelesek a készlettulajdonos malmok a telephelyük szerint illetékes kémiai intézeteknél bejelenteni és mintákat küldeni. Ha a vegyvizsgálat igazolja, hogy a liszt egészségre ártalmas anyagot nem tartalmaz, az intézet megadja az eladási engedélyt. A forgalombahozók tartoznak a szákon megjelölni, hogy tartalma vegykezelt és a vevők pontos névsorát az illetékes vegyvizsgáló intézetnek bejelenteni, hogy az intézet az áru felhasználását megfelelően ellenőriztethesse.

— **Gabonasegélyek a Felvidéknek.** A Futura a Felvidék szűkalkodó lakosságának gabonakölesönök alakjában siet segítségére. Mezőgazdasági termelők és munkások kaphatnak búza- és rozskölesönöket, melyeket vagy természetben, vagy pedig pénz alakjában kell visszaszolgáltatniuk. Termelők szeptember 30-ig, munkások szeptember 1-ig kötelesek a természetbeni visszafizetést teljesíteni. Mezőgazdasági munkások fejenként 100 kg búza- és 100 kg rozskölesönt vehetnek igénybe.

— **Az önállósítási Alap kölesönivel** többet visszaélvén, a folyósítás feltételeit megszigorították. Evégből — mint értesülünk — a belügyminiszter leiratot intézett a vármegyei és törvényhatósági joggal bíró városok főispánjához és arra kéri a törvényhatóságok vezetőit, hogy jövőben csak részletes adatokkal és alapos indoklással ellátott önállósítási kölesönkérvényeket továbbítsanak. A véleményes jelentésben közölni kell a letelepedésre megjelölt hely lakosainak számát, a folyamodó pontos és részletes személyi és családi adatait, valamint a folyamodó és családjának vagyoni viszonyait. A rendeletnek az a célja, hogy jövőben ne juthassanak kölesönhöz illetéktelenek és érdemtelenek a hatóságok megtévesztése útján.

— **Malmi hír.** Az Első Törökszentmiklósi Gőzmalom Rt. dr. Barabás Gábort az igazgatóság tagjává választotta.

— **Az iparengedélyek és iparigazolványok kiadásának megszigorítása.** Abból a célból, hogy az egyre szaporodó kontárok visszaszorítsanak s hogy az új zsidótörvény vonatkozó rendelkezéseinek kijátszása már eleve megakadályoztassék, az iparügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságok vezetőihez, melyben az iparengedélyek és iparigazolványok kiadásával kapcsolatos újabb utasításokkal látta el a hatóságokat. A rendelet ép-ségben hagyja a korábbi intézkedéseket, melyek értelmében az iparengedélyért vagy iparigazolványért folyamodó természetes személyeknek részvénytársaságnál és korlátozott felelősségű társaságnál valamennyi tagnak, valamint az alkalmazandó felelős üzletvezetőnek csatolnia kell: 1. erkölcsi bizonyítványát; 2. állampolgársági vagy illetőségi bizonyítványát, illetőleg keresztlevelét. Az I. fokú iparhatóság a folyamodványt véleményes jelentéssel terjeszti fel az iparügyi miniszterhez. A véleményes jelentésnek tartalmaznia kell:

1. a folyamodó családi és személyi viszonyait és azokat az egyéb körülményeket, melyek indokoltá teszik a kérelem megadását, vagy metagadását, továbbá hogy

2. a folyamodó személyesen kívánja-e gyakorolni iparát és nem azért kéri-e az engedélyt vagy iparigazolványt, hogy olu személni járara gyakorolja az ipart, meltről feltehető, hogy maga nem kapna engedélyt?

3. a folyamodó vagyoni viszonyai, szaktudása, egyéni tulajdonságai valóságosvá teszik-e iparának eredményes gyakorlását?

— **Megállapodás a Hajózási Vállalatok és a malomipari érdekképviseletek között.** Folyó hó 20-án tárgyalták a malomipari érdekképviseletek és az Együttműködő Hajózási Vállalatok a lisztállításra vonatkozóan megkötendő megállapodást. Az értekezleten a malomipar részéről jelen voltak: dr. Karácson Jenő a Vidéki Középmalmok Exportegyesületének képviselője, Weisz Hugó és Illés Sándor az Országos Malomszövetség képviselőiben, a Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete és a Fővárosi Malomegyesület képviselőiben Szász József. Be kell számolnunk arról a sajnálatos körülményről, hogy a Hajózási Vállalatok az egyes díjtételek emelésére határozták el magukat, s ezeket az emeléseket a malomipar képviselői tudomásul kellett, hogy vegyék.

— **Magyar-német kereskedelmi tárgyalások.** Említést tettünk arról, hogy Münchenben nagyfontosságú kereskedelmi tárgyalások folynak a két ország megbízottai között. A tárgyalások kielégítő eredménnyel befejeződtek ugyan, de a mezőgazdaságot érdeklő legfőbb kérdésben, a búzaszállítás kérdésében megállapodás még nem történt. Evégből később új tárgyalásokat fognak kezdeni. Ugyancsak nem történt megállapodás a malomiparra nézve annyira fontos kérdésben, a lisztkivitel kérdésében sem. Ennek tárgyalása is későbbre marad.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BÓRÁRUGYAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262

G y á r t i:

bőr-hajtósíjokat, műszaki bőrárakat, textil-technikai bőrárakat a legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex”-gépszij
a modern gépi üzem
legjobb hajtászíja

MÁVAG barnaszéngenerátor

Üzemeltetés, robbanásmentes.
Nagy megtakarítás a fa-, faszén-, Diesel-
és gőzüzemmel szemben.
Üzemben az ország minden részében.

MÁVAG

kőrforgó-, turbina- és dugattyús szivattyúk,
duplex gőzszivattyúk, víz- és gőzarmatú-
rák, tolózárok, csapok.
Ismeretelés, mérnöki látogatás díjtalan.

Magyar Királyi Állami Vasgyárak
Kereskedelmi Képviselete R. T.

Budapest, VIII., Muzeum-körút 18. Tel. 133-394.

Műőrlo- és darálóköveket

30 év óta a legjobb minőségben készült
Gabonahámoxók
betelelése garanciával
MALOMKÖGYÁRA
KOSSÁNYI ISTVÁN
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53.
Telefon: 291-414.

— A „Pyramis“ diestelen vége. Számos vidéki malom állott annakidején összeköttetésben a Pyramis Magyar Földbirtokosok és Földbirtokosok Rt.-vel, melynek vidéken is számos fiókja működött. Ugy a központ, mint a vidéki fiókok élénk gazdasági és üzleti tevékenységet folytattak és a vidéki terménykereskedelemben előkelő szerepet játszottak. Az intézet igazgatósága előkelő nagybirtokosokból és nagybirtokosokból állott s az üzletvitelnél jónévi szakemberek tevékenykedtek. Annak dacára, hogy az első néhány évben fényes üzleteredményeket ért el az intézet, már 1924-ben fizetési zavarokba került és utolsó mérlege szerint tartozásai 48.551 millió koronát tettek ki, mivel szemben csak 33.161 millió korona aktívát mutatkozott. A hiány tehát mintegy tizenöt milliárd papirkoronára rúgott. Csakhamar kiderült azonban, hogy az intézet még egy esekély kvótát sem tud hitelezőinek biztosítani s ezért 1925 július havában csődeljárást indítottak a Pyramis ellen. Ezzel egyidejűleg a hitelezők bűnvádi feljelentést tettek a Pyramis igazgatósága és ügyvezetői ellen. Ezek a büntető perek több mint tíz évig húzódtak el és felmentésekkel fejeződtek be. A bíróság indoklása megállapította ugyanis, hogy bár a vállalat túl volt méretezve, de bűnös manipulációk nem történtek, hanem az összeomlás az agrárértékekben történt nagymérvű eltolódások következménye volt. Még érdekes annak megemléke is, hogy a csőd hogyan végződött és mi lett a csődvagyommal. A csődválasztmány elé terjesztett végelszámolás szerint a csődtömeg egész bevétele 109.480 pengő volt, mivel szemben a kiadások 71.898 P-t tettek ki. A rendelkezésre álló felesleg tehát 37.582 P. Mint-hogy azonban a törvényszék a csődtömeg gondnok díját 65.000 pengőben szabta meg s mivel erre fedezet nincsen, a „felesleg“ a tömeggondnok igényeinek részbeni kielégítésére fordították. A választmány tudomásul vette s elfogadta a bírói előterjesztést s mivel a csődvagyon teljesen kimerült, a törvényszék a csődtől vagyonhiány miatt beszüntette. Ezzel a vidéki malomhitelezők is leírhatják követeléseiket.

— A búzatermelés támogatása az Egyesült Államokban. Henry Wallace államtitkár jelentése alapján közli a washingtoni földművelésügyi departement, hogy az USA-ban 1938 július 1-től 1939 március 18-ig terjedő időszakban 91,6 millió bushel búzát adtak el s hogy ezen eladott mennyiség után az állam — az ezen célra létesített alaptól — 120 millió pengő értéket fizetett ki a termelőknek. Tekintettel arra, hogy a folyó gazdasági évben még nagyobb búzaeladások várhatók, valamint arra, hogy még az amerikai méretekhez képest is hatalmas összegeket emészt fel a búzatermelés ilyen módon való támogatása, a jövő gazdasági évben valószínűleg megszüntetik a búzatermelés elősegítésének jelenlegi rendszerét.

— A szegedi és kaloecai paprikatermelők versengése. A kaloecai paprikatermelők lépéseket tettek abban az irányban, hogy a kaloecai környéki paprikatermelői területeket az illetékes minisztérium az eddigi 3000 holdról 5000 holdra emelje fel. A terv megvalósulása esetén a szegedi világhírű paprikatermelés elveszítené uralkodó jellegét. Ezt a szegediek nemcsak a magyar paprikatermelés világhírűnek, de belföldi viszonylatok szempontjából is károsnak és elkerülendőnek tartják. Ezért a szegedi paprikatermelői gazdák alakult küldöttség kereste fel Tukats főispánt és kérte, járjon közbe a földművelésügyi miniszternél a szegedi paprikatermelők érdekében. A főispán szíves szavakkal helyezte kilátásba közbenjárását.

— Gólya a malomban. Kedves hírt közöl velünk egy külföldi olvasónk, aki egy nagy malomvállalat molnárija. Március elején ugyanis a környékre visszajötték a gólyák. Bizonyára a szép és enyhe tavaszi idő esalta vissza őket. A malomtelep egyik üzemén kívül álló kéményen már több év óta gólyapár fészkel. Most azonban csak az egyik gólya érkezett vissza és a régi helyét vidám kepeléssel foglalta el. Közben azonban a kéményt újból üzembe helyezték s így a gólya azon megmaradni nem tudott. Eleinte azt hitték a gólyát figyelő malom alkalmazottak, hogy majd átköltözik a malom másik hasonló kéményére, melyet mostanáig üzembe tartottak és most az eddig pihenő kéménnyel váltottak fel. A gólya azonban mindig a régi kéményhez repül vissza és még kísérletet sem tesz arra, hogy a másik kéményenél körülnezzon. Valószínűleg a régi boldogság emléke csalogatja egyre vissza az árván maradt fészkekhez. A malomtelep női lakossága nagy érdeklődéssel kíséri a gólya hadműveleteit.

— Búzaexportunk sikere. Eddigi búzakivitelnünk eredményeként 5.800.000 q búzát exportáltunk külföldre. Ezen mennyiségből Olaszországba 2.800.000 q, Svájcba 600.000 q, Németországba pedig 2.400.000 q ment. Mivel Németországgal is, Olaszországgal is tárgyalások folynak újabb búzamennyiségek kivitele iránt, kilátásaink vannak további búzaexportra, valamint arra is, hogy az idej terméfeleslegből nem fogunk a jövő gazdasági évre nyomasztó készleteket átvinni. Ezzel szemben németországi lisztkivitelnünk mindössze 370.000 q-t tett ki, tehát az ország búzakiviteléhez képest egy esekélyeséget. Milyen óriási előnyt jelentene egész nemzetgazdaságunknak, különösen a hazai mezőgazdaságunknak, ha az arány megfordított volna és több liszt menne ki, mint búza. Ebben az esetben nemcsak az volna mérhetlen fontosságú, hogy a hazai munkásság foglalkoztatáshoz, keresethez jutna, hanem főként az a körülmény, hogy ennek az óriási mennyiségű búzának kenyérlisztje az országban maradna és olesó árban kerülhetne a közfogyasztásba és a kenyérrák jelentős olesóbbodására vezetne. Kiszámíthatlan hasznát látná a dolgnak mezőgazdaságunk is, mert közel hatmillió métermáza búzának takarmánylisztje és korpája takarmányellátásunkat megkönnyítené és megalozsóbbitaná.

— Romániai nyersolaj és fabehozatal. Mint már közöltük, március hó végén jár le az 1938. évi román-magyar kereskedelmi szerződés. Az új szerződés feltételeinek tárgyalása véget mindkét ország megbízottjai Budapesten tanácskoznak. A tárgyalásokat különösen fontosá teszi nyersolaj és fa behozatalára utaltságunk. Románia Magyarországra irányuló exportjának javarésze ezen két cikkre esik. Az előző évvel szemben azonban örvendetes eltolódás állott be, annak révén, hogy a lispei olajmezők ma már a belföldi nyersolajszükségletnek körülbelül a felét és a Ruténfölddel visszakerült erdőségek faszükségletünknek nagyobb részét fedezik. Így a román importra az eddiginél jóval kisebb mérvben lesz csak szükség. Ez a körülmény már csak azért is nagyfontosságú, mert a román import legnagyobb nehézségeit az elszámolások okozták. Az olajbehozatalnál ugyanis a románok igyekeztek kibújni a klíringmegállapodás alól és devizafizetéseket követeltek. A faimportnál pedig — noha a magyar importörnek a vételárát előre kellett befizetnie — az volt a baj, hogy a román exportör csak sokhavi késedelemmel tudott pénzéhez jutni, azért gyakran be is szüntette a további szállítást. A nehézségek kiküszöböléséről még folynak a tárgyalások, de fennakadások elkerülése végett a jelenlegi szerződéseket három hónappal meghosszabbították.

— Franciaország olesó lisztet szállít a spanyol köztársaságiaknak. Francia belföldön 100 q lisztnek 306 frank a hivatalosan megállapított ára. Ennek dacára a spanyol köztársasági kormány ugyanazon lisztet 85 frankért kapta meg a francia kormánytól. Egy képviselő interpellációjára azt felelte a földművelésügyi miniszter, hogy a spanyoloknak megszabott 85 frankos lisztár megfelel a világátlagos áraknak, továbbá, hogy a gabonahivatal a malmoknak francia búzát olyan eladási árban boesát rendelkezésre, hogy a lisztkiviteli üzletek megköthetők és lebonyolíthatók legyenek.

— A lisztbehozatal óriási emelkedése — Északkeletben. Tienensinbe az 1937. évben mindössze 4310 q lisztet importáltak. Ezen bevételben Japán 3821 q-val részesedett. Ezzel szemben az 1938. év első tizenegy hónapjában 2.021.041 p búzalisztet és 54.279 q más lisztet vittek be. Korábban Északkeleten Shanghajon át fedezte lisztükségletét. A behozott liszt majdnem kizárólag Ausztráliából származik, részben az Amerikai Egyesült Államokból és Kanadából. Japán bevétele azért zsugorodott össze, mert a japán készletek — bizonyára a háború következtében — kimerültek.

A hosszú hadviselés a lisztfelhasználást még ott is olyan óriási arányokban fokozza, ahol a fő táplálék közudomásúlag a rizs.

— A magyar fűszerpaprika termelésének országos fontossága kiténik a következő adatokból: a fűszerpaprika termelését ma mintegy 11–12 ezer holdon folytatják. Ehhez még hozzájön a visszacsatolt területeken folytatott fűszerpaprikatermelés, mely az előbbi adatokban még nem szerepel. Az 1934. év óta Szeged és Kaloeca környéke zárt paprikatermelési területet képez. Szárazpaprikából 1938. évben 27.644 q-t exportáltunk 3.328.000 P értékben. A kivitel még fokozható.

ADÓZÁS

A malmok őrlési módjának bejelentése

Felmerült a kérdés, hogy van-e joga a pénzügyigazgatóságnak eltiltani egy malmot a vegyes őrléstől és milyen esetben, továbbá, hogy a pénzügyigazgatóság engedélyétől függővé van-e téve a malom kizárólagos vám- vagy vegyes őrlés joga, illetve kizárólag kereskedelmi őrlés, végül, hogy az érvényben levő rendelkezések értelmében jogában áll-e a pénzügyigazgatóságnak a malom ilyen irányú bejelentésének tudomásulvételét megtagadni és a malmot a választott őrlési módtól eltérő őrlés végzésére utasítani?

A kérdést az 1500/1937. P. M. számú rendelet 6. és 41. §-ai szabályozzák.

A 6. §. szerint a malmok tényleges őrlési tevékenységüknek megfelelően kizárólag vám-őrlést, vegyesőrlést vagy kizárólag kereskedelmi őrlést végző malmok lehetnek.

A 41. §. szerint mindenkor július 15-ig kötelesek bejelenteni, hogy a gazdasági évben milyen őrlést fognak végezni s augusztus 1-től kezdve minden malom csak a bejelentésének megfelelő őrlési tevékenységet folytathatja. Ha azonban a malom évközben a bejelentett őrlési tevékenységtől eltérő őrlést kívánna végezni, ezt a körülményt köteles az illetékes központi forgalmi adóhivatal malomosztályának bejelenteni. Azok a malmok, amelyek ilyen bejelentést nem tettek, sem saját kereskedelmi őrlést nem végezhetnek, sem liszteladással és cseréléssel nem foglalkozhatnak.

Azokat a malmokat, amelyek bejelentették ugyan, hogy saját kereskedelmi őrlést és vámcserérlést is szándékoznak végezni, de az előírt könyveket egyáltalában nem, vagy nem megfelelően vezetik, a pénzügyigazgatóság a saját kereskedelmi őrlés végzésétől, illetve liszteladástól és cseréléstől köteles eltiltani.

Mint fentiekből is kiténik, a malmok a rendelet 6. §. (1) bekezdésében felsorolt őrlési módok közül azt választhatják, amelyek tetszésüknek leginkább megfelel és a pénzügyigazgatóság a malmok őrlési tevékenységét csak abban az esetben korlátozhatja, ha az előírt könyveket egyáltalában nem vagy nem megfelelően vezetik. Az őrlési mód szabad választásához tartozik az üzleti tevékenység kereteinek megszabása is, tehát, ha valamely malom vegyes-őrlésre tett ugyan üzembejelentést, de liszteladással egyáltalában nem vagy csak esekély mértékben foglalkozik és a könyvek vezetésére vonatkozó szabályoknak mindenben eleget tesz, nem szabad üzletvitelében korlátozni. Nem szabad pl. az önműködő rendszerrel őrlő vagy valamely különleges tisztító berendezéssel felszerelt kizárólagos vámmalmot vegyes-őrlésű malomnak nyilvánítani, vagy a rendeletben elő nem írt felesleges külön könyvvezetésre kötelezni azért, mert a vámorított felek által őrlésre bevitt gabonát nem külön-külön tisztítja meg, hanem az egyes gabonátételekben lévő idegen anyagok és gyommagvak mennyiségét — a kiválasztás átlagos mennyiségének megfelelően — az őrléssel egyetértésben becsléssel vagy az egyes tételeket egymásután felütve, a kiválasztott tisztítási hulladék mennyiségének megosztása útján állapítja meg.

Mindezekből leszűrve véleményünket, megállapíthatjuk:

1. hogy a pénzügyigazgatóság csak abban az esetben tilthatja el a malmot a vegyes-őrléstől, ha a malom a vegyes-őrlésű malmokra a rendeletben előírt könyveket egyáltalában nem vagy nem megfelelően vezeti;

2. a malom kizárólagos vámorlése, vegyes-őrlése és kizárólagos kereskedelmi őrlése nincs a pénzügyigazgatóság engedélyétől függővé téve;

3. ha a malom kizárólagos vámorlése, vegyes-őrlésre vagy kizárólagos kereskedelmi őrlésre tett üzemi bejelentést és a könyveket megfelelően vezeti, a pénzügyigazgatóságnak a malom ilyen irányú bejelentését tudomásul kell vennie és a malmot a bejelentettől eltérő őrlési mód végzésére nem utasíthatja.

néhány csepp "Lénol" tartós tartósságot valódi "Lénol" a színeknek biztosít.

Sokszáz malom évek óta használja és igazolja, hogy a legmegbízhatóbb szíj-ápolószer

Allandó csúszásmentes üzemet garantálunk!

VIGYÁZATI Házaló ügynökök hamisítják VIGYÁZATI
Gyártja és szállítja: **Kizárólag BACHRACH TESTVÉREK**
mérnökök, telítőanyagok gyára, Budapest, VII., Szövetség u. 36/b

SZERKESZTŐI ÍZENETEK

K. F. molnár-mester. (Szülési segély.) Szülés esetén nyújtandó segélyezésnek alapfeltétele az, hogy a család fő a szülésnek időpontját megelőzőleg két éven belül legalább összesen 10 hónapon át betegség esetére biztosítva volt. A segélyezés három részből, ú. m. terhességi, gyermekágyi és szoptatási segélyből áll. A terhességi segély a családtagot a terhesség utolsó négy hetére illeti meg és pedig tekintet nélkül a napibérosztályra, napi 40 fillér összegben. Gyermekágyi segélyre csak az a nő jogosult, aki a szülést megelőzően terhességi segélyben jogszzerűen részesült. A segélyezési időtartam 6 hét és családtagnál a napibérosztályra való tekintet nélkül szintén napi 40 fillér. A szoptatási segélyre csak az a nő jogosult, aki gyermekágyi segélyben jogszzerűen részesült. Ezen segély tartama 12 hét és családtagnál napi 30 fillér, a napibérosztályra való tekintet nélkül, ha az igényjogosult nő gyermekét maga szoptatja. Az igényjogosult az OTI által kijelölt szülésznot, vagy többek kijelölése esetén ezek egyikét veheti igénybe. Ahol az Intézetnek kijelölt szülésznotje nincs, ott megokolt sürgős esetben más szülésznot is igénybe vehet. Ez esetben az Intézet vidéken legfeljebb 10 pengő erejéig a költségeket megtéríti.

A szülési segély igénylésénél az az eljárás, hogy a terhes állapotot, illetve a szülés előrelátható időpontját a naptári nap megjelölésével a kezelőorvos a Munkaadói igazolvány orvosi szelvényén igazolja. A szülés előrelátható időpontjának megállapítása céljából a terhes családtag négy héttel megelőzően a helyszerv által kijelölt orvosnál jelentkezni köteles. A szülés napját 3 napon belül kell igazolni. A szoptatási segélyt igénylő anya a gyermekágyi segély időtartamának lejárta után köteles a helyszerv által kijelölt intézeti, községi, vagy körorvos, vagy a szülést levezető szülésznot által igazolni, hogy gyermeke és azt maga szoptatja. Az Intézetrel szerződéses viszonyban nem álló szülésznot díját az igényjogosult igazolása alapján a szülésznot kezéhez kell kifizetni.

Bácskai törekvő molnár. Pályázata a II. számú pályatételre rendben beérkezett szerkesztőségünkbe s minthogy az az alaki követelményeknek megfelel — csak jelölés van ellátva, a pályázó kitételét fel nem fedő, a rajz másolásra, nyomdai elkészítésre alkalmas, a leírás tisztán olvasható — a pályázati határidő lejártával le fogjuk közölni, majd a beérkező hozzászólásokkal együtt a bírálóbizottság elé fogjuk terjeszteni. Erdemben mi nem bíráljuk, de sok szerkesztőt kívánunk.

Hegedűs Sándor, Balatonboglár. (Társulás.) Az új zsidótörvény ilyen irányban tiltó rendelkezést nem tartalmazván, zsidó-magyar állampolgár keresztény iparigazolványos malombérlőhöz betársulhat, ha egyébként erre a törvényes előfeltételek fennforognak.

Petrőczy Kálmán főmolnár, Nagybánhegyes. Szíves sorait megkaptuk s életrevaló indítványt tartalmazó cikkét közreadtuk. Üdvözlét!

Kuchta Gyula molnár, Lajosmizse. Faszén. A visszacsatolt Kárpátalján számos iparvállalat van, amely faszéntermeléssel foglalkozik. Valószínű tehát, hogy miután behozatali vám nem terheli, a faszén olcsóbb lesz, mint az, melyet külföldről kellett behozni. A kérdés és feleletek rovátát a korábban ismert formában nem kívánjuk lapunkban meghonosítani, mert ez elmégesedett vitákra és személyes torzalkodásokra vezetett a múltban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy közérdekű kérdésekkel nem foglalkozunk s hogy szakcikkeket ne közöljünk megfelelő számban és tárgykörrel. Ha Önnek lesz ilyen műszaki kérdése, úgy annak is készséggel helyt adunk a szaklapban, valamint az esetleg beérkező válaszoknak is. A kérdezett egy idő óta nem igen írogat, bár összeköttetésben vagyunk vele. Ha ismét kezébe veszi a pennát, akkor olvasson fogja cikkeit.

Malomfelvonóhevederek
szállítóhevederek,
géphajtóköttelek,
végtelenül szövőtt

géphajtósíjak
pamutból és teveszőrből
minden méretben és szélességben

HELLE ANTAL, cégtulajd.: SCHRENK MÁTYÁS
HEVEDERSZÖVŐ-, KENDER- ÉS SODRONYKÖTÉLYGÁR
RÁKOSPALOTA, BOCSKAY-UTCA 124

B. A. F. Sz. Mestervizsga. A budapesti felső ipariskolában tartott molnár-tanfolyam hallgatóinak kiadott bizonyítványt nem helyettesítheti a molnár-mesteri bizonyítvány, de feljogosítja arra, hogy molnár-mesteri vizsgára való bocsátását kérelmezze. Malmot vagy darálót minden bizonyítvány nélkül vehet, vagy bérelhet ugyan, de üzemből csak iparengedély alapján tarthatja. Iparengedélyt azonban csak akkor kaphat, ha a képesítését igazolja, tehát molnár-mesteri bizonyítványt tud felmutatni. Ugyanez vonatkozik darálóra is, mert a darálóipar a képesítéshez kötött molnár-kerébe van utalva. Csak olyan malomüzem tartásához nem kell a tulajdonosnak vagy bérlőnek szak-képesítés igazolása, mely 24 óra alatt a darálással együtt legalább 200 mázsa felőrlésére képes, mert ez már a gyáripari jellegű malmok közé tartozik. Ha kétévi szakbeli gyakorlatot igazol, akkor annak alapján malomipari tanfolyamra felveszik. A mótorkeszelői tanfolyam bizonyítványa azonban a molnár-kerébe nem tartozik, illetve képesítést nem pótolja. A felsőipariskola épületében évente többször is rendeznek molnár-tanfolyamot. A legközelebbi tanfolyam — mint azt márc. 11-i számunkban közöltük — f. é. április 12-én kezdődik. A molnár-mesteri vizsga megszerzésére nincsen egyéb mód, mint kéri a vizsgára bocsátást és a vizsgát letenni. Minden más kísérlet csak céltalan pénz- és időpocsékolás volna.

Ka. I. P. Bérelti szerződés elkészítéséhez sem ügyvéd, sem pedig jegyző közreműködése nem kötelező; azt Ön maga is megírhatja. Minthogy azonban Ön nem jogász és előre nem tudhatja, miféle események következhetnek be a szerződésből kifolyólag, saját érdekében azt ajánljuk, hogy a szerződést jogban járatos egyénnel készíttesse el, tehát ügyvéddel, esetleg jegyzővel. A szerződésre egyébként csak 2.— pengős okmánybélyegzet ragasszon és ha azt a szerződő felek aláírták, nyolc napon belül teljesse be szerződési illetékfizetés céljából a lakhelye szerinti illetékes pénzügyigazgatósághoz. A pénzügyigazgatóság az illetéket kiszabja s arról Önt értesíti, amikor is az illeték készpénzben fizetendő be. Előbbi lakhelyére érvényes iparengedélye csak egyévi szünetelés után veszti hatályát, de jogában áll a lejárat előtt az I. fokú iparhatóságtól hat havi meghosszabbítást kérni. Ha azonban az Ön ezirányú kifejezett kérése nélkül iparának megszüntetéséről kapott végzést, úgy azt haladéktalanul fellebbezze meg a II. fokú iparhatósághoz, tehát a vármegye alispánjához. Adja elő fellebbezésében, hogy Ön az iparát nem akarja feladni s nem is tett ilyen bejelentést, tehát kéri az I. fokú végzés hatálytalanságát és annak kimondását, hogy iparengedélye érvényben van. Ellenben áll az, amit új lakhelyén mondtak Önnek, hogy t. i. újabb iparengedélyt csak az iparügyi miniszter adhat. Tessék tehát az iparügyi miniszterhez címezve kérvényezni az iparengedélyt új lakhelyére. Csatolja kérvényéhez: erkölcsi bizonyítványát, mesterlevelét, előző lakhelyére kiadott iparengedélyt s ha van, frontarcos igazolványát. Csatolja továbbá újabb bérelti szerződésének másolatát, vagy legalább tervezetét és hozza fel a kérvényben, hogy Ön nem másat kér, mint már meglévő és előző lakhelyére kiadott iparigazolványának újabb lakhelyére való átcsatolását. Emelje ki a kérvényben, hogy nem új malmot akar létesíteni, vagy meglévő bővíteni, hanem egy meglévő és működő malmot akar kibérelni, ami nem áll ellentétben a malomzártrendelethez. Sorolja fel még kérvényében, hogy hány évet és hol töltött el segédi minőségben, valamint említse meg azt is, hogy nő-e és hány gyermeke van. A kérvényt a mostani lakhelye szerinti illetékes főszolgabíróknál kell benyújtani. Azt hisszük, hogy az engedély megadásának nem lesz akadály, ha utasításainkat betartja. Az elmaradt lappoldányokat pótoljuk. Bizonyára útközben kallódtak el.

Ifj. Kv. Gy. Hosszúpályi. A levelében közölt tisztességtelen versenyeset — sajnos — nem az egyedüli az országban. Az ilyen malmosok az okai annak, hogy dacára a 48 órás munkahét, a minimális órabérek, a fizetések szabadság és a gyermekvédelmi pótlék rendeletek által okozott rezsiszaporodásnak, az őrési vámszázalékot mégsem emelik fel. Ha erről illetékes helyen tárgyalás folyik, akkor egyszerűen csak arra utalnak, hogy ha a több malomkiadásra nincsen fedezet, miért tud mégis ennyi és ennyi száz malom a részére törvényesen biztosított vámszázalék mellett örölni? Az egész molnárságnak ellensége az, aki az amúgyis alacsony vámszázalékot be nem tartja, vagy pedig rejtett szolgáltatásokkal rövidíti meg a vámkeresetet. Ilyen az etetés-itatás, fuvardíj-megtérítés, ingyenes őrési stb. stb. Az ilyen tisztességtelen versenyt folytatók ellen leghatályosabb fegyver az, ha szomszédai összefogva

ellene tisztességtelen verseny pert indítanak, amire a vonatkozó törvény módot nyújt. Az ilyen csakhamar a saját bőrén fogja megtanulni, hogy mit szabad és mit nem. Hogy levelét nem közöljük le teljesen és szövege szerint, annak oka az, hogy úgy találtuk, miszerint per esetén nagyon nehéz volna bizonyítani, hogy a cselédséget hozzá küldje örölni. Ha ez a sáphistória meg is felel a valóságnak, azt nem szokták közjegyző előtt lebonolyítani és így rágalmozásért és becsületsértésért Önt ítélnék el. Szerencse, hogy a nép is tudja, hogy az olyan malom, mely olesójánoskodik, más rejtett utakon hozza be azt, amit szemben látszólag elenged. Azért ment Önhöz öröltetni a szóbanforgó cselédség.

Azon levelét azonban, melyet ahhoz a Számtartóhoz intézett, ki azt kívánta Öntől, hogy 13%-ért öröljön, de ebben a 13% szövegeben a porlás és koptatás vesztesége is benne van, leközljük mások okulására amint következik: „Igen tisztelt Számtartó úr! Tisztelettel érteitem, hogy nincs módunkban 13% vámért örölni, csak a törvényesen megállapított rendes vámszázalék mellett. Ha az uradalom kedvezni óhajta a cselédségnek, úgy azt ne a malomtulajdonos rovására számolja el. Mint régi molnárnak, a lelkiismeretem nem engedi meg, hogy Olesójános legyek. Tessék csak egész nyugodtan abba a malomba küldeni az örölni valót, amelyik 13% vámért meg tudja örölni, porlás levonása nélkül.”

Abban is teljesen igaz van, hogy a két évig szünetelő malom telepengedélyét elveszti s új telepengedélyezési eljárást kell kérnie. Hogy a malom mennyi ideig áll ott, azt Önnek kell megtudnia a helyszínen. Ha a szünetelés valóban két éve tart, akkor tudassa velünk, hogy megfelelő tanácsot adhassunk. Végül közöljük, hogy az uradalom darálóját, ha csak saját céljaira darál, nem lehet megszüntetni, mert erre az uradalomnak törvényadta joga van, azonkívül valószínűleg már régebben meg van a daráló, a vonatkozó törvény pedig korábban szerzett jogokat nem érint. Azokra, akiket levele végén említ, mihamarabb rá kerül a sor. Nem kell tehát türelmetlenkedni.

H. H. E. (Képesítés és gyáripari jelleg a malomiparban.) Miután kérdése másokat is érdekel, ehelyett válaszolunk. A kézművesipar szokásos kereteit az 1922. évi XII. törvényeink 78.000/1923 K. M. számú végrehajtási utasítás 4. §-a határozza meg. Ennek értelmében a kézművesipar szokásos kereteit meghaladóknak kell tekinteni azokat az üzemeket: 1. amelyekben elemi erővel hajtott gépek vannak; legalább 10 szakmunkás dolgozik és a termelés viszonteladók útján kerül forgalomba, vagy 2. amelyekben elemi erővel hajtott gépek vannak, bennük legalább 20 szakmunkás dolgozik, mely esetben közvetlen fogyasztók részére is lehet a gyártmányokat árusítani, vagy 3. amelyekben legalább 25 szakmunkás dolgozik. A molnár-kerébe szemponthoz a kézműves kisipar szokásos kereteit meghaladó üzemnek kell tekinteni az olyan malmot, amelynek napi őrölőképessége a 200 mázsát meghaladja. Ezt a 35.126/1934 K. M. számú rendelet állapítja meg. Napi őrölőképesség alatt 24 órai őrölőképesség értendő. Az őrölőképesség a darálással együtt kell, hogy elérje a 200 mázsát. Az ilyen, valamint nagyobb őrölőképességű malom üzemből tartásához tehát a képesítés igazolása nem szükséges, vagyis más szóval: aki a molnár-kerébe ilyen malomban való gyakorlásához kér iparigazolványt, az megkaphatja anélkül, hogy molnár-kerébe képesítést kellene igazolnia. Feltéve természetesen, hogy az iparengedély elnyeréséhez szükséges egyéb törvényes előfeltételek fennforognak.

Molnár Béla malomtulajdonos, Kocsér. Családi segély. Segédének katonai szolgálata tartamára nem köteles javadalmozást adni. Ha az illető nő és család, akkor családtagjait az állam részesíti családi segélyben, mint arról a hivatalos lap március 19-i számában megjelent honvédelmi és pénzügyminiszteri 13.440/eln. 18-1939. sz. rendelet intézkedik. Az illető családi segélyre vonatkozó igényét alosztályparancsnokának, kihallgatáson, előszóval jelentse be.

Liebich Károly
volt WÖRNER-gyári főmérnök
PÉCEL, Pekári-utca 10. (Budapest mellett.)
Mindennemű malomépítések, tervezés, diagrammok, szaktanácsok évi átalányösszegben is. Felülvizsgálatok.
Évtizedes gyakorlat! Legjobb referenciák!

Minden mezőgazdasági terményt, vetőmagot, olajmagvakat, olajpogácsát, lent, kendert, gyapjút vesz és elad a legelőnyösebb napi áron

NYIREGYHÁZI GABONAKERESKEDELMI R.-T.

Nyiregyháza, Zrinyi Ilona-u. 7.

Telefon: 221. Táviratcím: Nyirgabona

Olajos Ernő molnármester, Lónya. Levelét megértettük. Jobb lett volna, ha előbb kér tanácsot, nem akkor, amikor már a baj megtörtént. Az így most már a bíróság előtt van s abba senki bele nem avatkozhatik. Azzal sem segítünk most már, ha kérdésére azt feleljük, hogy jobb egy sovány egyesség, mint egy kövér per. Bár elég fegyvert látunk az Ön kezében ahhoz, hogy tisztelegve megengedjék és elszámolásra készítse ellenfelét. Itt van minygart a bérleti szerződés, mely — mint írja — mindkettőjük nevére szól. Ha Ön alá is írta azt az élbe tett nyilatkozatot, melyben lemond a társasviszonyról, még ezzel nem mondott le a bérbeadóval szemben a bérletről. Ha ez így van, akkor Ön még ma is bérlője a malomnak, legalább is abban az arányban, melyben bérlőtárs volt. Mint a malom bérlőjének, jogában áll a malomban dolgozni, illetve örölni. Ezt a jogát érvényesítheti. De leveléből azt is olvasuk, hogy miután az iparendély is az Ön nevére szól s hogy társának nincsen szakképzettsége, ez azt jelenti, hogy társa Ön nélkül, illetve az Ön beleegyezése nélkül a malmot üzemen egy pillanatig sem tarthatja. Bérlő lehet ugyan, mert bérléshez nem kell semmiféle engedély, szakképzettség sem, de malomüzemet nem folytathat. Ha Ön a törvényre való hivatkozással az I. fokú iparhatóságnál, tehát a lakhelye szerint illetékes főszolgabírónál társának jogosulatlan iparüzését bejelenti és egyben bejelenti azt is, hogy Ön a malom jogosult üzembentartója, azonban iparát egyelőre szüneteltetni kívánja, kétségtelen, hogy társát a jogosulatlan iparüzéstől nyomban el fogják tiltani. Ez a fegyver, melyet ha okosan és mérséklettel használ, társát bizonyára kényszeríteni fogja tudni arra, hogy Önrel igazságos és méltányos egyességet kössön. Levelének utolsó kérdésére még azt feleljük, hogy Önnek kártérítésre van igénye társával szemben minden olyan kárából kifolyólag, mely abból keletkezett, hogy társa szerződéses, vagy közös megállapodáson alapuló kötelezettségének nem tett eleget. Ezen igényének érvényesítését azonban már most kezdje meg azzal, hogy értesítse társát ajánlott levélben arról, hogy az ő késedelmeskedése következtében másik bérletéről nem képes gondoskodni s a következményekért őt felelőssé teszi. A levél másolatát és feladóvényét őrizze meg.

Lengyel Károly főgépész, Marostölgyes. Vastag lemezeket, papírból, linoleumból, bőrből és hasonló anyagokból kivágni kézierővel meglehetősen fárasztó és kimerítő munka. Nemrég egy elektromos meghajtású ollót találtak fel, mely a legesekélyebb testi fáradság mellett a legnagyobb teljesítményt szolgáltatja. Ezen ollóhoz motor nem szükséges. Az olló két szára közül az egyik nem mozog és mint elektromágnes szerepel. A ráerősített sodronyterekesbe váltakozó áramot vezetnek, mely a tekeréssel abban a tempóban tölti meg árammal, mint ahogyan az áram váltakozik. Az olló másik szára ezáltal gyorsan ide-oda mozog, aszerint, amint az elektromágneses másik szára magához vonzza, vagy ellöki. P. o. kétszáz periódus mellett percenkint 200 vágást lehet az ollóval végezni. Az olló szárait egy burkolat rejti magában, mely egyúttal az olló fogantyúja. Az ollóval nemcsak gyors munka lehetséges, hanem rövid vágófelületek alkalmazásával görbék és körök vágása a legpontosabban történik.

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

A gabonapiac irányzata, eltekintve átmeneti kisebb lanyhulásokat, a szilárdság jegyében alakult. Ugy a gabonaneműek, mint a takarmánycikkéket iránt változatlanul élénk kereslet mutatkozott minden relációban.

Búzákat a malmok és határparitásban svájci exportra keresik.

Rozsban ingadozó volt az irányzat, mert ennek a cikknek az áralakulása a takarmánycikkéket irányzatával van szoros összefüggésben, miután azt főleg takarmányozási célokra vásárolják. Egyes vidéki relációkban közszállításra élénk forgalom alakult ki rozsban. Az árakban a múlt hetihez képest lényeges eltérés nem mutatkozik.

Tengeriben kisebb átmeneti lanyhulás után újból megszilárdult az irányzat és az újbóli a legmagasabb ideji árnívót érte el. Hízaladnak erősen keresik és főleg tisztántúli relációban minimális kínálat mutatkozik.

Árpában is szilárdabb az üzlet. Sörárpa iránt ugyan nincs nagy érdeklődés, azonban a kínálat sem jelentős. Takarmányárpa iránt élénk érdeklődés mutatkozik és csak felvidéki áruból volt valami áru a piacon.

A zab változatlanul szilárd. Prompt áruból termelők részéről egészen minimális a kínálat, viszont közszállításra minden tétel emelkedő árak mellett könnyen talál elhelyezésre. Nagyobb fedezési hajlam mutatkozik a fővárosi szükségletek fedezésére is, mert a tárházi készletek minimálisra — legutóbb 20 vagon — csökkentek.

Gabonakészárúzet:

(Az árak pesti paritásban.)

Tiszavidéki búza	20.50-21.30	I. rendű sörárpa	19.25-19.75
Felsőtiszai búza	20.50-21.25	II. rendű sörárpa	18.50-19.00
Fejérmegyei búza	20.50-21.30	I. r. tak. árpa	16.75-17.25
Dunántúli búza	20.50-21.30	II. r. tak. árpa	16.50-16.70
Pestvidéki rozs	14.65-14.75	I. rendű zab	22.10-22.35
Egyéb rozs	14.70-14.90	II. rendű zab	21.90-22.10
Tengeri	16.00-16.25		

Tároló gabonakészletek. 1938 március 28-án a látható gabonakészletek a következők voltak: Búza (2.474.603 (861.863)), Rozs 198.571 (82.069), Árpa 22.722 (8.447), Zab 19.537 (5.027), Tengeri 56.847 (8.460), Liszt 18.752 (13.713), Korpa 3.181 (14 q). A zárjelben levő számok a Budapesten tároló mennyiségeket jelentik.

Határidőüzlet:

Rozs májusra	14.65-14.85	Tengeri júliusra	16.97-17.03
Tengeri májusra	16.67-16.78		

Erőtakaromány:

Árpakorpa	15.00	Malátacsíra	10.00
Gabonamoslók	15.00	Melasz	8.50
Búzakonkoly	12.50	Rozskonkoly	12.00
Cirokmag	12.75	Hallszt	42.00
Konkolydara	13.25	Borsókorpa	13.00
Lenmagpogácsa	16.25	Borsó takarmányliszt	14.00
Napraforgópogácsa	15.00	Malombükköny	14.00
Kókuszpogácsa	14.50		
Repepogácsa	11.50	Az árak budapesti paritásban értendők.	
Tökmagpogácsa	1.040		

Magvak és hüvelyesek:

(Az árak pesti paritásban.)

Köles fehér	18.00-22.00	Köles egyéb	17.50-18.00
Köles vörös	18.00-19.50	Repece	26.00-26.50

Allomásról:

Mák	120.00-125.00	Felsőmagy.-o. bab	24.50-25.25
Viktória borsó	18.00-19.00	Luc.-mag nyers	175.00-215.00
Expr. borsó	18.00-19.50	Luc. ólom.	200.00-280.00
Lencse nagy	36.00-43.00	Lóheremag nyers	80.00-100.00
Lencse közép	22.00-27.00	Lóh. ólomz.	130.00-138.00
Lencse kicsi	20.00-22.00	Tavaszi bükköny	17.50-19.00
Dunai szokv. bab	26.00-26.50	Szöszösbükköny	36.00-37.00
Déli szokv. bab	25.75-26.25	Csillagfürt	11.50-12.00

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	20.90-21.00
Exportbúza 80 kg-os	
Hegyeshalom	
Murakeresztúr	
Gyékényes, határ tranzit	20.90-21.00

Vagyonváltás búza ára:

A magyar királyi pénzügyminiszter a 42325/1939 sz. rendeletével a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltásába fejtendő búza árat 1939 mácius hónapra szóló érvénnyel métermázsánként 20 P (Hús) pengőben állapította meg.

Lisztpiac:

A multhetihez képest a vételkészség kissé csökkent, miután a sütőipar prompt készletét fedezte, későbbi határidőre pedig szintén el van látva. A 0-ás lisztek iránt is csökkent az érdeklődés. Kenyérlisztben jól tartottan alakult ki az üzlet és ezek a lisztfajták a vidéken is könnyebben találtak elhelyezésre.

Korpából és 8-asból az erősebb őrlések következtében mutatkozott némi áru a piacon és ezek a cikkek változatlan árak mellett képezik állandóan az érdeklődés tárgyát.

Árak:

Búzakorpa	13.70-13.85	8-as takarmányliszt	16.40-16.70
-----------	-------------	---------------------	-------------

A Budapesti Lisztárjegy Bizottság hivatalos árfolyamai:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37.25-38.75	5	32.00-33.25
Ogg	35.25-37.75	6	28.25-30.25
Og	36.25-37.75	7	20.00-22.00
0 F	36.25-37.75	RO	28.50-29.25
2g	35.50-36.50	ROI	25.50-26.50
2g	35.50-36.50	RI	20.00-21.00
4	33.75-35.00	RII	18.00-19.50

Olajárak:

Napraforgóolaj paritás Budapest	73-79
Lenolaj	127-135

Budapesti Értéktőzsde 1939 március 27-i zárlatából.

G ó z m a l m o k Záró pénzfolyam pengőben legutóbbi mai

Békéscsaba-Borsod-Miskolci	6.00	
Concordia	3.50	
Első Budapesti	6.40	6.20
Hungária	18.00	17.50
Király	24.00	

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései 1939 március 27-én.

(Felelősség nélkül.)

Pénz nemek	Külföldi kifizetések	Pénz nemek zárlat:		Külföldi kifizetések zárlat:	
		pengő	ár	pengő	ár
Angol font	London	16.00	16.20	16.01	16.16
Belga	Brüsszel	57.40	58.00	57.56	58.00
Kanadai dollár		332.00	337.00		
Cseh korona	Prága	7.50	11.90	11.79	11.93
Dán korona	Koppenhága	71.30	72.10	71.50	72.10
Dinár	Belgrád	6.00	7.50	7.82	7.88
Dollár	New-York	340.80	344.80	342.20	344.80
Francia frank	Páris	9.00	9.20	9.05	9.15
Hollandi forint	Amsterdam	181.15	183.15	181.55	183.15
Lengyel zloty	Varsó	60.00	61.40	64.25	64.75
Leu	Bukarest	2.60	3.45	3.41	3.44
Leva	Athén	3.00	3.60	3.025	3.055
Lira	Milanó	16.90	17.90	17.66	17.886
Norvég korona	Oslo	80.25	81.15	80.475	81.175
Svájci frank	Zürich	76.75	77.65	76.95	77.65
Svéd korona	Stockholm	82.35	83.25	82.575	83.275
	Berlin			135.70	136.70
	Madrid				
	Istanbul			268.00	271.00
	Szófia			4.11	4.15

A magyar-német devizakompensációban a felár 18-19%
A magyar-jugoszláv devizakompensációban a felár 46-47%
A török font felára 38-39%.

Örleményeit legjobban értékesíti:

„BARÁZDA“ Mezőgazdasági és Kereskedelmi kft.

Budapest, VI. ker., Vilmos császár-út 45. — Telefonszám: 119-516.

SZEGŐ VILMOS

BŐR- és GÉPSZIJGYÁRA
Pastszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.

Telefon: 147-503, 147-904.
Központi iroda és raktár:
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. szám.
Telefon: 121-990 és 121-995.

Géphajtósíjak

legoosabban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyújtva, tiszta gödörserzésű és chrom speciális hajtósíjak, varró- és kötősíjak stb. stb.

Minőségsíjak: „Se-VI“, „Rekord“, „Favorit“, „Globus“.

MEGRENDÉSEINÉL

HIVATKOZZÉK

SAKLAPUNKRA

Leszerelés alatt áll a Transdanubia Egyesült Gőzmalom Rt. NAGYKANIZSAI MALOMTELEPE

Eladásra kerülnek: Ganz és A. G. K. hengerszékek, Gazdasági és A. G. K. síkszták, A. G. K. és Seck Reformok, „Chromos“ mérlegek, hámozógépek, Seck porszűrők és Exhaustorok, felvonók, csigák stb. stb. — Mérsékelt árak. Ganz 21 és 21/a sz. hengerszékek áron alul adatnak el.

Érdeklődni lehet:
KENDOFF ANTAL gépészmérnök,
Budapest, XIII., Lehel-utca 72. — Telefon: 298-036.